

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 413

**Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta
Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile 14 Milletvekilinin
Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer
Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair
Kanun Teklifi (2/1319) ile Plan ve Bütçe Komisyonu
Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/1319 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Katılma Yazısı4
- Genel Gerekçesi5
- Madde Gerekçeleri7

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu8

• Muhalefet Şerhleri.....20

• Teklif Metni.....40

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin.....40

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

<i>Mustafa Elitaş</i>	<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i>	<i>Abdullah Nejat Koçer</i>
Kayseri	Isparta	Gaziantep
<i>Orhan Karasayar</i>	<i>Ali İhsan Yavuz</i>	<i>Mustafa Savaş</i>
Hatay	Sakarya	Aydın
<i>Emine Nur Günay</i>	<i>Yıldız Seferinoğlu</i>	<i>Mihrimah Belma Satır</i>
Eskişehir	İstanbul	İstanbul
<i>Mustafa Baloğlu</i>	<i>Salih Fırat</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>
Konya	Adıyaman	Rize
<i>Canan Candemir Çelik</i>	<i>Hikmet Ayar</i>	<i>Hasan Karal</i>
Gaziantep	Rize	Rize
	<i>Sebahattin Karakelle</i>	
	Erzincan	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1319 esas numaralı Kanun Teklifine imzamızı koyuyoruz.

Saygılarımızla.

<i>Ejder Açıkkapı</i>	<i>Ebubekir Gizligider</i>	<i>Şahap Kavcıoğlu</i>
Elazığ	Nevşehir	Bayburt
<i>Hamza Dağ</i>	<i>Cemal Öztürk</i>	<i>Şirin Ünal</i>
İzmir	Giresun	İstanbul
<i>İbrahim Aydın</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Ergün Taşcı</i>
Antalya	Erzurum	Ordu
<i>Salih Cora</i>	<i>Mehmet Ali Cevheri</i>	<i>Alpaslan Kavaklıoğlu</i>
Trabzon	Şanlıurfa	Niğde
	<i>Erkan Kandemir</i>	
	İstanbul	

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYON
(2/1319)

ESAS

Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Teklif ile Türkiye Varlık Fonunun kurulması yönünde düzenlemeler yapılmaktadır.

- Başlangıçta kamu kaynakları ve çeşitli fonlardan aktarmalarla oluşturulan Türkiye Varlık Fonu kaynakları, zamanla kendi kaynağını yaratan bir yapıya sahip olabilecektir. Bu çerçevede, ilk aşamada Devlete ait çeşitli fon ve gelirlerin belirli bir yüzdesi alınarak Türkiye Varlık Fonunun kaynaklarını oluşturması planlanmaktadır.

Ulusal Varlık Fonları, kamuya ait çeşitli varlıkların belirli kurumsal yönetim ilkelerine bağlı olarak yönetileceği şekilde düzenlenen özel amaçlı yatırım fonlarıdır. Söz konusu fonlar ile kalkınmanın lokomotifi olan reel sektör yatırımlarına, stratejik sektör, şirket ve projelere uzun vadeli kaynak sağlanması yoluyla kalkınmanın hızlandırılması, ekonomide sürdürülebilir büyüme oranlarının yakalanması ve ekonomik istikrarın sağlanması amaçlanmaktadır.

Sürdürülebilir büyüme ve finansal kalkınmayı sağlamak üzere son on yıllık süreçte Körfez ülkeleri, Norveç ve ABD'nin yanı sıra Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya, Singapur gibi gelişmiş ülkelerde Ulusal Varlık Fonu (UVF) modeli ön plana çıkmaktadır. Ülkemiz, G-20 ülkeleri içerisinde Ulusal Varlık Fonu olmayan tek ülkedir.

Türkiye, özellikle Kamu otoritesi olarak oldukça çeşitli ve büyük bir varlık portföyüne sahiptir. Ayrıca verilen teşvikler ile emeklilik sistemi üzerinden büyüyen bir fon pazarı bulunmaktadır. Mevcut durumda kamuya ait gelir ve fon fazlalarının çeşitli yatırım araçlarına yönlendirildiği görülmektedir. Söz konusu fonların, reel sektöre uzun vadeli yatırım çerçevesine olanak sağlayacak bir üst fonda birleştirilmesi ile ülkemizin 2023 hedeflerine sağlıklı bir şekilde ulaşması sağlanacaktır. Söz konusu fon, bir çarpan etkisi ile sadece ülkemizde planlanan mega yatırımların finansmanını sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda sermaye piyasalarının da gelişimine katkıda bulunacaktır. Bu yolla, bankacılık sisteminin finans sektöründeki hakim rolü azaltılarak, alt yapı ve gayrimenkul fonları gibi sermaye piyasası ürünleri de ön plana çıkarılabilecektir.

Diğer taraftan, yurtiçi ve yurtdışında finansal risklerin artmasıyla yaşanan ekonomik dalgalanma dönemlerinde, yabancı yatırımcıların gerçekleştirdikleri fon çıkışlarının varlık fiyatlarında sert düşümlere yol açması ve yerli yatırımcıların spekülasyon talebinin artması, piyasalarda likiditenin azalmasına ve finansal istikrara yönelik endişelere yol açmaktadır. Bu sorunların çözümü için, finansal stres ortamında piyasalarda stabilize edici bir görev üstlenecek, kamu fonlarının konsolide olarak yönetildiği, güçlü bir Ulusal Varlık Fonunun bulunması, ülke tasarruflarının büyüklüğünü ve gücünü görünür kılarak piyasalarda gerekli güven ortamını yaratacak ve ülkemizin uluslararası kredibilitesinin artmasını sağlayacaktır.

Ulusal Varlık Fonlarının dünyadaki örnekleri incelendiğinde, tasarrufların emeklilik sistemi aracılığıyla ulusal varlık fonlarına aktarıldığı, kamusal fonların konsolide edilerek uzun vadeli yatırım perspektifleri ile değerlendirildiği ve bu yolla büyümeye katkı sağlandığı, Ulusal Varlık Fonu yönetimlerinin Merkez Bankaları ile koordinasyonunun sağlanması ile finansal istikrarın gözetildiği görülmektedir.

Bu çerçevede, dünyadaki başarılı Ulusal Varlık Fonları esas alınarak yapılandırılacak olan Türkiye Varlık Fonunun (TVF) kurulmasıyla;

- ✓ Büyüme oranına ilave artış sağlanması,
- ✓ Sermaye piyasalarının büyüme ve derinleşmesinin hızlandırılması,
- ✓ İslami finansman varlıklarının kullanımının yaygınlaştırılması,
- ✓ Yapılacak yatırımlarla yaklaşık yüzbinlerce kişilik ek istihdam sağlanması,
- ✓ Savunma, havacılık ve yazılım gibi teknoloji yoğun stratejik sektörlerdeki yerli şirketlerin sermaye ve proje bazında desteklenmesi, küresel oyuncu olmalarının sağlanması,
- ✓ Otoyollar, Kanal İstanbul, Üçüncü Köprü ve Havalimanı, Nükleer Santral gibi büyük altyapı projelerine kamu kesimi borcu arttırılmadan finansman sağlanması,

- ✓ Katılım finansmanı sektör payının artırılması,
- ✓ Arz güvenliğini sağlamak üzere, Türkiye için önem taşıyan doğal gaz ve petrol gibi yurt dışındaki stratejik sektörlere yasal ve bürokratik kısıtlamalara bağlı olmadan doğrudan yatırım yapılabilmesi, hedeflenmektedir.

Bu fon, ekonomimizin yapısal sorunlarını aşmasında katkı sağlamasının yanı sıra, dış politikanın önemli bir enstrümanı olarak Türkiye'nin uluslararası arenada daha fazla söz sahibi olmasına da katkı sağlayacaktır.

Dünya örneklerinde görüldüğü gibi Ulusal Varlık Fonları, Devletin kontrolünde, Devlete ait kaynakların toplandığı bir çeşit havuzdur. Hâlihazırda, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) kamu iktisadi teşebbüslerinin mevcut olduğu benzer bir havuzu yönetmekte, elde ettiği özelleştirme gelirlerini değerlendirerek portföyündeki kuruluşlara kaynak yaratmakta ve gelirinin büyük bölümünü Hazineye aktarmaktadır. Bu çerçevede, Türkiye Varlık Fonunun, Ticaret Kanunu hükümlerine tabi ancak bir Devlet şirketi formunda, birçok konuda muafiyete sahip bir olarak yapılması ve özel bir statüye sahip olması önem arz etmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile Türkiye Varlık Fonunun kurulması, yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin esasların belirlenmesi Kanununun amacı olarak öngörülmektedir.

MADDE 2- Madde ile Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketinin kuruluşu, statüsü, özellikleri, tabi olduğu hukuk, kuruluş sermayesi, sermaye sahibi düzenlenmektedir. Ayrıca Şirketin faaliyet konuları belirlenmektedir.

MADDE 3- Madde ile Türkiye Varlık Fonu ile Türkiye Varlık Fonuna bağlı alt fonların Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi tarafından kurulacağına dair düzenleme getirilmektedir.

MADDE 4- Madde ile Türkiye Varlık Fonunun kaynakları sayma suretiyle belirlenmiş, ayrıca maddede belirlenen kaynakların fona aktarılmasına karar verecek mercii belirlenmiş ve bu kaynaklar haricinde Türkiye Varlık Fonuna gerek iç ve gerekse dış piyasalardan finansman sağlanması imkanı tanınmıştır.

MADDE 5- Madde ile Türkiye Varlık Fonuna devredilen varlıklar ve haklar ile Şirket tarafından gerçekleştirilen faaliyetler neticesinde elde edilen tescile tabi olabilen diğer her türlü değer Türkiye Varlık Fonu adına ilgili siciline kayıt imkanı sağlanmış ve ayrıca ilgili sicili karşısında Türkiye Varlık Fonuna tüzel kişilik kazandırılması amaçlanmıştır.

MADDE 6- Madde ile Şirket, Türkiye Varlık Fonu ve kurulacak veya pay sahibi olunacak diğer şirket ve fonların denetimi 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu kapsamından çıkartılmış, Şirketin ve Türkiye Varlık Fonunun finansal tablolarının bağımsız denetçi tarafından denetleneceği hüküm altına alınmıştır.

MADDE 7- Madde ile Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı güvence altına alınmış, Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı Şirketin mal varlığından ayrılmıştır. Madde ile ayrıca, Türkiye Varlık Fonu hesabına olması şartıyla para ve sermaye piyasalarından finansman temin etmek dahil Türkiye Varlık Fonu ve alt fonların yapmaya yetkili olduğu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemlere yönelik olarak Türkiye Varlık Fonunun mal varlığının teminat gösterilebileceği, bunların haricinde teminat gösterilemeyeceği gibi rehnedilemeyeceği, haczedilemeyeceği, başka bir amaçla tasarruf edilemeyeceği, ihtiyati tedbir konulamayacağı, iflas masasına dahil edilemeyeceği düzenleme altına alınmıştır.

MADDE 8- Kanun ile kurulacak olan Şirket ve Türkiye Varlık Fonunun ulusal ve uluslararası finansal piyasalarda faaliyet göstermesi hedeflenmektedir. Finansal piyasaların dinamik yapısı nedeniyle bu kuruluşların esnek bir yapıda oluşturulması zaruret arz etmektedir. Bu çerçevede madde ile Şirket ile bağlı ortaklıkları, iştirakleri ile Türkiye Varlık Fonu ve alt fonlarına muafiyet ve istisnalar sağlanmıştır.

MADDE 9- Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve Fonlar tarafından gerçekleştirilen faaliyetlerin Katma Değer Vergisinden istisna tutulması ile vergisel anlamda fonun desteklenmesi amaçlanmıştır.

MADDE 10- Madde ile Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve Fonların yurtdışı borçlanmalarında kolaylık ve hız sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 11- Madde ile Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve Fonların kaynaklarını kamu haznedarlığı dışında değerlendirmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 12- Yürürlük maddesidir.

MADDE 13- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

17/8/2016

Esas No: 2/1319

Karar No: 18

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/1319 esas numaralı “*Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*” Komisyonumuzun 15/8/2016 ve 16/8/2016 tarihlerinde yaptığı 40 ıncı ve 41 inci birleşimlerinde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

2/1319 esas numaralı “*Türkiye Varlık Fonu Kurulması ile Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi*” 9/8/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. Teklif, Başkanlıkça 9/8/2016 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 15/8/2016 ve 16/8/2016 tarihlerinde yaptığı 40 ncı ve 41 inci birleşimlerinde; Hükümeti temsilen Ekonomi Bakanı Nihat ZEYBEKÇİ ve Maliye Bakanı Naci AĞBAL ile Maliye Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü, Kamu İhale Kurumu ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/1319 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

Teklif ile Başbakanlığa bağlı özel hukuk hükümlerine tabi Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketinin kurulması ve Şirket esas sözleşmesi hükümleri dâhilinde kurulacak Türkiye Varlık Fonunun kuruluşu, kaynakları, yapısı, işleyişi, yönetimi ve yapacağı faaliyetlere ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda Teklifle özet olarak;

- Devlete ait çeşitli fon ve gelirlerin belirli bir yüzdesi alınarak Türkiye Varlık Fonunun kaynaklarının oluşturulması,

- Bu fonla kalkınmanın lokomotifi olan reel sektör yatırımlarına, stratejik sektör, şirket ve projelere uzun vadeli kaynak sağlanması yoluyla kalkınmanın hızlandırılması, ekonomide sürdürülebilir büyüme oranlarının yakalanması ve ekonomik istikrarın sağlanması,

öngörülmektedir.

Bilindiği gibi, sürdürülebilir ve istikrarlı bir büyüme için finansal kalkınmaya öncelik veren Körfez ülkeleri, Norveç ve ABD'nin yanı sıra Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya, Singapur gibi gelişmiş ülkelerde Ulusal Varlık Fonu (UVF) modeli ön plana çıkmaktadır. Türkiye, özellikle Kamu otoritesi tarafından kullanılan ve verilen teşvikler ile emeklilik sistemi üzerinden büyüyen bir fon pazarı ve büyük bir varlık portföyüne sahiptir. Hâlihazırda bu gelir

ve fon fazlaları, çeşitli yatırım araçlarında değerlendirilmektedir. Teklifte bu fonların uzun vadeli yatırımlarda kullanılmak üzere reel sektöre kanalize edilmesini sağlamak amacıyla bir üst fonda birleştirilmesi suretiyle, kalkınma planlarıyla ana çerçevesi çizilen 2023 hedeflerine sağlıklı bir şekilde ulaşılması hedeflenmektedir. Söz konusu fon, bir çarpan etkisi ile sadece ülkemizde planlanan büyük ölçekli yatırımların finansmanını sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda sermaye piyasalarının da gelişimine katkıda bulunacak ve bankacı kurumların finans sektöründeki hâkim rolü azaltılarak, alt yapı ve gayrimenkul fonları gibi sermaye piyasası ürünleri de ön plana çıkarılabilecektir.

Diğer taraftan, yurtiçi ve yurtdışı finansal riskler nedeniyle yaşanan ekonomik dalgalanma dönemlerinde, yabancı fon çıkışları neticesinde varlık fiyatlarında sert düşüşler yaşanmakta, spekülâtif döviz talebi artmakta ve piyasalarda likidite azalmaktadır. Bu nedenle, finansal kırılganlıklara duyarlılığın arttığı durumlarda piyasaları dengede tutabilecek güçlü bir UVF'nin bulunması Türkiye'nin uluslararası kredibilitesinin artmasını sağlayacaktır.

Farklı ülkelerde kurulmuş UVF'lerde, emeklilik sisteminde biriken tasarrufların bu fonlara aktarıldığı, tüm kamusal fonların konsolide edilerek uzun vadeli yatırım perspektifleri ile değerlendirildiği ve bu yolla büyümeye katkı sağlandığı, finansal istikrarın devamlılığı açısından merkez bankalarıyla işbirliği içerisinde hareket edildiği görülmektedir.

Bu çerçevede, dünyadaki başarılı UVF'ler esas alınarak kurgulanan Türkiye Varlık Fonunun (TVF) kurulmasıyla;

- Büyüme oranında ilave artışın sağlanması,
- Sermaye piyasalarının büyüme ve derinleşmesinin hızlandırılması,
- İslami finansman varlıklarının kullanımının yaygınlaştırılması,
- Yapılacak yatırımlarla ek istihdamın sağlanması,
- Teknoloji yoğun stratejik sektörlerdeki yerli şirketlerin desteklenmesi, küresel oyuncu olmalarının sağlanması,
- Otoyollar, Kanal İstanbul, Üçüncü Köprü ve Havalimanı, Nükleer Santral gibi büyük altyapı projelerine kamu kesimi borcu arttırılmadan finansman sağlanması,
- Katılım finansmanı sektör payının artırılması,
- Türkiye için önem taşıyan doğal gaz ve petrol gibi yurt dışındaki stratejik sektörlerle yasal ve bürokratik kısıtlamalara bağlı olmadan doğrudan yatırım yapılabilmesi,
- Ekonomik alanda yapısal sorunların aşılması ve dış politikanın önemli bir enstrümanı olarak Türkiye'nin uluslararası piyasalarda daha fazla söz sahibi olması,

hedeflenmektedir.

Farklı ülkelerde kurulan UVF'ler, Devlete ait kaynakların toplandığı ve Devlet kontrolünde oluşturulan bir çeşit kaynak havuzudur. Bu çerçevede, TVF'nin, Ticaret Kanunu hükümlerine tabi ancak bir Devlet şirketi formunda, birçok konuda muafiyete ve özel bir statüye sahip olması öngörülmektedir. Bu kapsamda Teklifte;

- TVF'nin kaynaklarının;

- Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından, özelleştirme kapsamında TVF'ye devrine karar verilen kuruluş ve varlıklar ile Özelleştirme Fonundan TVF'ye aktarılmasına karar verilen nakit fazlasından,
- Bakanlar Kurulu tarafından, TVF'ye aktarılmasına karar verilen kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıklardan,
- TVF tarafından yurtiçi ve yurtdışı sermaye ve para piyasalarından her türlü yöntemle sağlanan finansman ve kaynaklardan,

oluşması,

- Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve TVF'nin finansal tablolarının bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmesi ve bu kapsamda kurulacak diğer şirket ve fonlarda dâhil olmak üzere 6085 sayılı Sayıştay Kanununa tabi denetimden muaf olması, TVF bünyesinde kurulacak fonların, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında bağımsız denetim ve kurumsal yönetim düzenlemelerine tabi olması,

- Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve TVF ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonların;

- Gelir ve kurumlar vergisinden, damga vergisinden, banka ve sigorta muameleleri vergisinden, elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve yangın sigortası vergisi hariç olmak üzere 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan vergi, harç, katılma payı ile tasdik ücretlerinden, emlak vergisinden, tapu ve kadastro döner sermaye bedellerinden ve her türlü dava ve icra işlemlerinde teminat yatırma mükellefiyetlerinden muaf olması,
- Fonun 4749 sayılı Kanun çerçevesinde kurulan varlık kiralama şirketlerine tanınan tüm hak, istisna, indirim ve muafiyetlerden yararlanması, varlık kiralama şirketlerinin tabi

olduğu Borsa İstanbul Anonim Şirketine ödenmesi gereken kayıt ücreti ve kotasyon ücretinden muaf olması,

öngörülmektedir.

3. KOMİSYONUMUZDA TEKLİFİN GENELİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifinin geneli üzerinde yapılan görüşmelerde Milletvekilleri tarafından;

- Kurulması öngörülen fonun G-20 ülkelerinin hemen hemen hepsinde uzun yıllardır var olduğu, bu anlamda Türkiye’de varlık fonu kurulmasının geç kalmış bir düzenleme olduğu ancak; fonun etkinliğinin sağlanması ve yatırımcıların güveninin artması için Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında yapılan bağımsız denetimlere ilaveten Sayıştay denetiminden de geçmesinin gerektiği, çünkü bu denetimlerin birbirinin alternatifi değil tamamlayıcısı olduğu,

- Dünya çapında 40’dan fazla ülkede kurulmuş olan Ulusal Varlık Fonlarının, kamuda biriken irili ufaklı birçok fonun konsolide edilerek aktif büyüklüğünün ulusal ve uluslararası ölçekte büyük maliyetli projeleri karşılayacak şekilde kurgulandığı, en son Rusya’da uluslararası dış yatırımların desteklenmesi amacıyla 10 milyar Dolarlık bir fon kurulduğu, benzer şekilde Güney Afrika’da sosyal güvenlik sisteminde biriken kaynakların da Ulusal Varlık Fonunda değerlendirildiği, ayrıca IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşların da ülke tasarruflarının etkin ve verimli bir şekilde değerlendirilebilmesi amacıyla varlık fonlarının kurulmasını teşvik ettiği,

- Dünyada toplam 49 ülkede bulunan varlık fonlarına ülkemizin geçmişte büyük ölçekli yatırımları olmadığı için ihtiyaç duyulmadığı, fakat günümüz koşullarında böyle bir fon kurulmasının zorunlu olduğu, medyada Türkiye Varlık Fonunun kurulacağına dair açıklama yapılmasının bile piyasalar üzerinde olumlu yönde etkide bulunduğu,

- Fonun denetim yapısının, yönetim kurulunun nasıl meydana geleceğinin, fona aktarılacak kaynakların seçim yönteminin tartışılabileceği ama fonun ülke ekonomisi için gerekli ve faydalı olacağına aşikâr olduğu,

- Ulusal Varlık Fonlarının kurulması için hazırlanan yasa taslağının konuyla ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları ile meslek örgütlerinin de görüşü alınarak ve Bakanlar Kurulunda

görüşülmeğ suretiyle kanun tasarısı olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmasının daha doğru olacağı,

- Teklifin genel gerekçesinde Ulusal Varlık Fonu ile alt fonların kuruluş amaçları ile bu fonlara neden ihtiyaç duyulduğuna ilişkin somut gerekçelere yer verilmediği, başka ülkelerde bu tip fonların kurulmuş olmasının Türkiye’de de varlık fonu kurulmasını gerekli kılamayacağı, varlık fonu kurulmasına duyulan ihtiyacın açık ve net bir şekilde ortaya konması gerektiği,

- Anayasanın 165 nci maddesinde “ Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir.” hükmüne yer verildiği, dolayısıyla teklifle kurulması öngörülen Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketinin Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştay’ın denetiminden muaf olarak kamu kaynağını kullanabilecek olmasının Anayasaya aykırılık teşkil ettiği,

- Hükümet tarafından İzmit körfez geçişi, 3. Havalimanı, 3. Boğaz köprüsü gibi büyük ölçekli mega projelerin Hazine’den hiçbir kaynak kullanmadan özel sektör tarafından finanse edilerek gerçekleştirileceği söylenirken, kurulacak olan varlık fonu ile bu projelere destek sağlanacağı ifade edilmesinin kamu kaynağına olan ihtiyacı ortaya koyması nedeniyle çelişki yarattığı,

- Teklif ile varlık fonlarını yönetmesi için özel hukuk hükümlerine tabi olarak kurulması öngörülen şirketin Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi olan isminin değiştirilmesi gerektiği, çünkü mevzuat incelendiğinde finans sektörünün gecikmiş alacaklarını satın alarak alacak yönetimi kapsamında faaliyet gösteren şirketlerin bu isme sahip olduğunun görüleceği, dolayısıyla varlık fonunu yönetecek şirketin isminin yeniden düzenlenmesi gerektiği,

- Fon kurulmasının amaçları ile fondan beklenen hedeflerin çeşitliliği göz önüne alındığında fondan beklenen tüm faydaların sağlanmasının güç olduğu, fon hedeflerinin daraltılarak daha özelliğli ve somut hale getirilmesi gerektiği,

- Kurulacak Varlık Yönetim Şirketinin organlarının nasıl oluşacağı, yöneticilerinin nasıl atanacağı ve hangi niteliklere sahip olacağı ile varlıkların fona nasıl devredileceğine ilişkin hususların Teklifte açık bir biçimde düzenlenmesi gerektiği,

- Ulusal varlık fonlarının kuruluş amaçlarından biri de, devletin sahip olduğu yeraltı zenginliklerinden ve diğer kaynaklardan gelecek nesillerin de yararlanabilmesi amacıyla bu kaynakların fon kapsamına alınarak değerlendirilmesi olduğu, bu nedenle daha çok petrol ihraç eden ya da dış ticaretlerinde cari fazla veren ülkeler tarafından bu fonların kurulduğu, Türkiye'nin ise sürekli cari açık veren ve enerji ihtiyacını büyük ölçüde ithalat yoluyla karşılayan bir ülke olduğunun hatırlanması gerektiği,

- Fonun spekülâtif amaçlı döviz giriş-çıkışını kontrol altında tutmak için iyi bir önlem olarak görülebileceği, fakat bu anlamda fon kaynaklarının ve yönetimine ilişkin hususların çok detaylı incelenmesi gerektiği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından, Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

- Kamu borç stokunu artıran büyük yatırımlara kaynak oluşturmak için yurt dışından kaynak ve imkân sağlanması gerektiği, kurulacak fonla bu kaynak ve imkânın proje satışıyla sağlanacağı, dolayısıyla Hazine garantisi verilmeden ve bütçeye ek yük getirilmeden söz konusu alt yapı yatırımlarının yapılabilmesi,

- Türkiye'de bir Ulusal Varlık Fonunun kurulmasına ilişkin çalışmaların Özelleştirme İdaresi Başkanlığının koordinasyonunda yapıldığı, bu kapsamda Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Sermaye Piyasası Kurulu ve üniversiteler ile meslek örgütleri gibi konuya taraf olan tüm kurum ve kuruluşlarının görüşünün alındığı,

- Kanun teklifinde fonun kaynaklarının çok net bir biçimde tanımlanmış olup endişeye mahal bir durumun olmadığı, Özelleştirme İdaresi bünyesinde değerlendirilemeyen tüm menkul ve gayrimenkullerin uluslararası denetim standartları çerçevesinde şeffaf bir şekilde değerlendirileceği,

- Fonun denetimiyle ilgili olarak Sermaye Piyasası Kurulunun IMF tarafından kabul gören "Santiago ilkeleri" çerçevesinde hareket ettiği, dolayısıyla kurulacak olan fonun da diğer ulusal varlık fonları ile aynı şeffaflık ve denetim ilkelerini temel alan kurallar çerçevesinde denetime tabi olacağı,

- Anayasa'nın 165 inci maddesi incelendiğinde, madde başlığının "Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Denetimi" olduğundan hareketle, madde içeriğinin KİT'lerin denetimine

ilişkin hükümler içerdiği, kurulacak fonları yönetecek şirketin KİT olmaması nedeniyle bu kapsama girmeyeceği, ancak şirket yönetiminin belirli aralıklarla Türkiye Büyük Millet Meclisine bilgilendirici sunum yapmasına yönelik bir değişikliğin olumlu karşılanacağı,

- Denetime kesinlikle karşı olunmadığı, Anayasanın “ Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir.” hükmüne uygun şekilde kamu kaynağı ile kurulacak olan Türkiye Ulusal Varlık Yönetimi Şirketi’nin denetim esaslarının kanunla belirlenmekte olduğu ve Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde bağımsız denetim şirketleri tarafından denetleneceği, bu anlamda Anayasaya aykırılık teşkil etmediği,

- Şirket yönetiminde kimlerin hangi usulle atanacağına ilişkin hususların daha detaylı düzenlenebileceği, kanunda böyle bir düzenlemeye yer verilmesinin kurulacak olan ulusal varlık fonunun uluslararası arenadaki itibarını ve kredibilitesini artıracığı,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından 2/1319 esas numaralı Kanun Teklifinin maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Kanun Teklifi, aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 1

Teklifin 1 inci maddesi, Türkiye Varlık Fonunun kurulmasındaki amacın; “sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, yurtiçinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek” şeklinde detaylı olarak belirtilmesi ve Türkiye Varlık Fonunu kuracak olan Şirkete de maddede yer verilerek Fonun hangi şirket tarafından kurulup yönetileceğinin belirtilmesi yönünde değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 2

Teklifin 2 nci maddesi, Şirketin ismine Türkiye Varlık Fonunu yöneteceği için “Fonu” ibaresinin eklenmesi, Şirketin alt fonlar da kurabilmesine imkân tanınması, Şirketin organizasyon yapısında bulunması gereken bazı birimlerin sayılmak suretiyle belirtilmesi,

şirketin hizmet alımı yapabilmesinin olanaklı kılınması ve Şirketin Genel Müdürü ile Yönetim Kurulu üyelerini atayacak yetkili organın belirlenmesi yönünde değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 3

Teklifin 3 üncü maddesi, Şirketin yapısı ve işleyişine ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulu tarafından belirleneceği, Şirkete bir fon içtüzüğü hazırlama görevinin verilmesi ve Fonun kuruluş amacına uygun faaliyette bulunmasını sağlayacak şekilde yönetim kurulu tarafından hazırlanacak üç yıllık stratejik yatırım planının Bakanlar Kuruluna sunulularak onaylanmasını teminen değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 4

Teklifin 4 üncü maddesi, birinci fıkrasının daha anlaşılır hale getirilmesi ve Türkiye Varlık Fonuna devredilecek gayrimenkuller ile gayrimenkule bağlı hak ve faydaların belli bir tarihteki değeri, bu değeri etkileyen gayrimenkulün niteliği, piyasa ve çevre koşulları analiz edilerek uluslararası alanda kabul görmüş değerlendirme standartları çerçevesinde değerlemek üzere Sermaye Piyasası Kurulu listesinde yer alan gayrimenkul değerlendirme şirketleri ile anlaşılabilirliğine dair bir düzenleme yapan fıkranın eklenmesi suretiyle değiştirilerek kabul edilmiştir.

Madde 5

Teklifin 5 inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Madde 6

Teklifin 6 ncı maddesi, Şirketin ulusal ve uluslararası itibarının en üst düzeyde sağlanması amacıyla finansal tabloları dâhil tüm faaliyetlerinin bağımsız denetim kurumları ve alanında uzman en az üç merkezi denetim elemanı tarafından bağımsız denetim standartları çerçevesinde denetime tabi tutulması ve denetim çalışmalarına ilişkin sonuçların Bakanlar Kuruluna ve Plan ve Bütçe Komisyonuna sunulularak kamuoyunun aydınlatılmasına yönelik değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 7

Teklifin 7 nci maddesi, redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 8

Teklifin 8 inci maddesi, 6 ncı maddede yapılan düzenlemelere paralel olarak; Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların da maddede düzenlenen muafiyet ve istisnalar kapsamına alınması yönünde değişiklik yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Çerçeve Madde 9

Teklifin çerçeve 9 uncu maddesi, varlık ve hakların devri ile bu varlık ve hakların yönetilmesi suretiyle yapılan teslim ve hizmetlerden doğacak KDV'den Şirket yerine Türkiye Varlık Fonu ve alt fonlarının istisna tutulmasını öngören bir düzenleme yapılması suretiyle kabul edilmiştir.

Çerçeve Madde 10

Teklifin çerçeve 10 uncu maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Çerçeve Madde 11

Teklifin çerçeve 11 inci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Madde 12

Teklifin yürürlüğe ilişkin 12 nci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Madde 13

Teklifin yürütmeye ilişkin 13 üncü maddesi, aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca; Teklifin başlığı, teklif içeriği ile uyumlu hale getirilmesi amacıyla **“Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”** olarak değiştirilmiş, metnin tamamı kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN, Aydın Milletvekili Mustafa SAVAŞ, Bayburt Milletvekili Şahap KAVCIOĞLU, Elazığ Milletvekili Ejder

AÇIKKAPI, Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR, Eskişehir Milletvekili Emine Nur GÜNAY, Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER, İstanbul Milletvekili Erkan KANDEMİR, İzmir Milletvekili Hamza DAĞ ve İzmir Milletvekili İbrahim Mustafa TURHAN özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i>	<i>Mehmet Şükrü Erdiñ</i>	<i>Abdullah Nejat Koçer</i>
Isparta	Adana	Gaziantep
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Emine Nur Günay</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>	<i>İbrahim Aydın</i>
Eskişehir	Ankara	Antalya
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Günal</i>	<i>Mustafa Savaş</i>	<i>Kasım Bostan</i>
Antalya	Aydın	Balıkesir
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Şahap Kavcıoğlu</i>	<i>Nursel Aydoğan</i>	<i>Ejder Açıkkapı</i>
Bayburt	Diyarbakır	Elazığ
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>İbrahim Aydemir</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Cemal Öztürk</i>
Erzurum	Eskişehir	Giresun
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Bekaroğlu</i>	<i>Aykut Erdoğdu</i>	<i>Erkan Kandemir</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhi ektedir)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Garo Paylan</i>	<i>Bihlun Tamaylıgil</i>	<i>Şirin Ünal</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhi ektedir)	(Muhalefet şerhi ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Musa Çam</i>	<i>Hamza Dağ</i>	<i>Zekeriya Temizel</i>
İzmir	İzmir	İzmir
(Muhalefet şerhi ekte)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye <i>İbrahim Mustafa Turhan</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Yusuf Selahattin Beyribey</i> Kars	Üye <i>Mikail Arslan</i> Kırşehir
Üye <i>Sami Çakır</i> Kocaeli	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Ahmet Yıldırım</i> Muş (Muhalefet şerhi ektedir)
Üye <i>Ebubekir Gizligider</i> Nevşehir	Üye <i>Alpaslan Kavaklıoğlu</i> Niğde	Üye <i>Ergün Taşcı</i> Ordu
Üye <i>Hikmet Ayar</i> Rize	Üye <i>Erhan Usta</i> Samsun (Muhalefet şerhi eklidir)	Üye <i>Mehmet Ali Cevheri</i> Şanlıurfa
Üye <i>Kadim Durmaz</i> Tokat (Muhalefet şerhi ektedir)	Üye <i>Salih Cora</i> Trabzon	Üye <i>Faruk Çaturoğlu</i> Zonguldak

KARŞI OY

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne Karşı Olmamızın Nedenleri Aşağıda Belirtilmiştir.

1. GENEL OLARAK:

1950'lerden beri varlıkları bilinmekle birlikte son yıllarda büyük ilgi uyandıran Ulusal Varlık Fonları, "Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulmasına Dair Kanun" teklifi ile Meclis gündemine de girmiştir.

Genel kabul görmüş tanımlara göre Ulusal varlık Fonları, bugünün kaynaklarından gelecek nesillerin de yararlanması ilkesine dayanarak "cari fazla veren ülkelerin cari fazlalarını gelecek nesillerin de yararlanacağı yatırımlarla değerlendirmesini" veya "doğal kaynakların işletilmesinden kaynaklanan gelirlerin gelecek nesillerin de yararlanmasına olanak verecek şekilde yüksek getirili yatırımlara yönlendirilmesini hedeflemektedir.

Bu tanımlamaya göre varlık fonları ile diğer borçlanma enstrümanları arasında açık bir farklılık bulunmaktadır.

Borçlanma enstrümanları ile bugünün yükümlülükleri gelecek nesillerle paylaşılırken, varlık fonları ise ülkelerin sınırsızca kullandıkları kaynaklardan gelecek nesillerin de pay almasını amaçlamaktadır.

Örneğin; Güney Kore'nin ulusal varlık fonu olan Korean Investment Corporation'ın ("KIC") hedefleri gelecek nesiller için kamu gelirlerinin tasarruf amaçlı kullanılması ve Güney Kore'nin Asya kıtasında finansal bir merkez haline getirilmesi olarak belirlenmiştir.

Diğer uygulamalara bakıldığında doğal kaynağı olmayan ülkelerde bu tür fonlar, rekabet gücünü artırmak, ileri teknolojileri ve bazı kritik sektörleri desteklemek amacıyla kuruluyor. Örneğin Fransa, bu Fon'u, öncelikli olarak stratejik şirketlerinin yok pahasına yabancıların eline geçmemesi için kullanmaktadır.

Dünyadaki klasik devlet varlık fonlarının ihdas amaçlarını da aşan, geniş hedefler ortaya koyan, Türkiye Varlık Fonunun kısıtlı kaynaklarıyla bu öngörülerin hiçbirine ulaşması mümkün görülmemekte, piyasalardan ciddi bir borçlanma hedefi olduğu anlaşılmaktadır.

Oysa Kanun teklifinde Kanunun amacı **sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, yurtdışında kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek için, Türkiye Varlık Fonu ve bu fona bağlı alt fonları kurmak ve yönetmek ."** olarak belirtilmektedir.

Bu şekilde ki bir tanımlama Türkiye Varlık Fonunun (TVF) kuruluşunda bir amaç değil sonuç olabilir.

Fon ülkenin güncel kaynak fazlalarının gelecek nesillerin kullanımını sağlamak ve gelecek nesillere refah aktaracak şekilde hedef belirtmemekte var olan kaynakların kullanım amaçlarını değiştirmeyi hedeflemektedir.

Kurulan Fonun maddede belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere faaliyette bulunması başka alanlarda olumsuz sonuçlar doğurabilecektir.

Fonun finansmanını yurtiçi sermaye piyasalarından temin etmesi halinde, zaten çok sınırlı düzeyde olan sermaye piyasalarında kullanılan yerli tasarrufları hedeflemesi nedeniyle özel sektörün sermaye piyasalarını kullanma imkânının kısıtlanması riski gündeme gelebilecektir. Bu durum, sermaye piyasalarının gelişimini sınırlandırabilecektir.

Fonun sınırsız yetkilerle ülke varlıklarını nakde çevirerek yarattığı kaynakla portföy yönetimi faaliyetlerine girişmesi, portföy yönetim hizmetlerinin kamusal bir şirket eliyle merkezileştirilmesi sonucunu doğuracaktır ki, bu ülkemizin portföy yönetim sektörü açısından bir risk olduğu gibi uluslararası yatırımcılar için de Devletin her an müdahale edeceği bir fon olarak güven duymaması sonucunu doğuracaktır.

2. ANAYASA AYKIRILIK YÖNÜNDEN:

Hangi amaç için kurulursa kurulsun ulusal varlık fonların en ayırıcı özelliği, devlet sahipliğindeki fonlar olmasıdır.

Nitekim Türkiye Varlık Fonu Yönetimi A.Ş.'nin kuruluş sermayesinin tamamı kamu tarafından verilmekte, daha sonra da Kamu varlıkları sınırsız bir şekilde Bakanlar Kurulu Kararı ile fona devredilmektedir.

Bu durum Fonun denetiminin ve Bakanlar kuruluna tanınan yetkilerin sınırlarının belirlenmesi konularının Anayasaya uygunluğunun değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Kaldı ki, Fona tanınan yetkiler, Hazine, TCMB ve/veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yetki ve görevleriyle çatışmakta kurumlararası çatışma riski yaratmaktadır.

2.1. Fona Devredilecek varlıklar konusunda Bakanlar Kuruluna Tanınan yetkinin sınırsız olması, alt ve üst sınırlarının belirtilmemesinin Anayasaya aykırılık yönünden değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin “Türkiye Varlık Fonunun kaynakları ve finansman sağlanması” başlıklı 4’üncü maddesinin 1/b bendinde yer alan hükümlerle Bakanlar Kuruluna kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıkların Türkiye Varlık Fonuna aktarılması yetkisi ve bunların Türkiye Varlık Fonu Anonim Şirketi tarafından

yönetilmesinin sağlanması yetkisi verilmektedir. Bu yetkinin herhangi bir alt veya üst sınırı da bulunmamaktadır.

Anayasa, siyasal iktidarın yapısını, işleyişini, siyasal kurumların statülerini, görev ve yetkilerini belirleyen, vatandaşların hak ve özgürlüklerini tespit eden ve bunların hukuki güvencelerini içeren bir *"Toplum Sözleşmesidir"*. Kişilerin hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınabilmesi için yasama ve yürütme organlarının yetkilerinin sınırlanması ihtiyacı sadece temel hak ve özgürlükler alanında değil, kamu harcamalarına ilişkin düzenlemeler alanında da gerekli olup, bu bağlamda çeşitli kurallar anayasalarda yer alır. Demokrasilerde kamu harcamalarının büyüklüğü ve kapsamı ile bu harcamaların yapılabilmesi için vatandaşlara getirilecek yükümlülükler halk karar verir ki buna **"Bütçe Hakkı"** denilmektedir. Halk sahip olduğu ve sahip olmak üzere yüzyıllarca mücadele ettiği "Bütçe Hakkı"nı seçtiği temsilcileri aracılığıyla kullanır.

Anayasa'nın 2. maddesinde "demokratik devlet" ilkesine yer verilmiş; 6. maddesinde egemenliğin Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanılacağı, hiçbir kimse ve organın kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı belirtilmiş ve 87. maddesinde ise "bütçe hakkı"nın Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anayasa'nın 87, 160, 161, 162, 163 ve 164. maddelerinde Bütçe Hakkı çeşitli yönleri ile hüküm altına alınmıştır. Bu anayasal normlar, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu gibi kod düzenlemelerle somut ve uygulanabilir kılınmıştır.

5018 sayılı Kanun, benzer dünya örneklerinde olduğu gibi bütçe hakkının kullanılmasında TBMM'nin konumunu güçlendirmiş, getirdiği yeni mali yönetim sistemi düzenlemeleri ile Bütçe Hakkının daha etkin kullanımının alt yapısını güçlendirmiştir. Anayasa Mahkemesi'nin çeşitli kararlarında da belirtildiği üzere, *"Yasama organının, halk adına kamu gelirlerini toplama ve yine halk adına bu gelirleri harcama konusunda yürütme organına sınırlarını belirleyerek yetki vermesi ve sonuçlarını denetlemesine **bütçe hakkı** denilmektedir. (...) Bu hak, demokratik parlamenter yönetim sistemini benimsemiş olan ülkelerde, halk tarafından seçilen temsilcilerden oluşan ve en yetkili organ olan yasama organına ait bulunmaktadır.*

Anayasa'nın 7. maddesinde, yasama yetkisinin Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu ve bu yetkinin devredilemeyeceği; 124. maddesinde ise Başbakanlık,

bakanlıklar ve diğer kamu tüzel kişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelik çıkarabileceği kurallarına yer verilmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin yerleşik kararlarına göre, yasa koyucunun temel ilkeleri koymadan, çerçeveyi çizmeden yürütmeye yetki vererek, sınırsız ve belirsiz bir alanı yönetimin düzenlemesine bırakması, yasama yetkisinin devri sonucunu doğurmaktadır.

Kanun teklifinin “**Türkiye Varlık Fonunun kaynakları ve finansman sağlanması**” başlıklı 4'üncü maddesinin 1/b bendinde yer alan hükümlerle, herhangi bir oran ve miktar belirtmeksizin Bakanlar Kuruluna kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıkları Türkiye Varlık Fonuna aktarma yetkisi ve bunları Türkiye Varlık Fonu Anonim Şirketi tarafından yönetilmesinin sağlanması yetkisinin verilmesi hem “bütçe hakkının” *hem de yasama yetkisinin devrine anlamına gelmektedir.*

Bu durum açık bir şekilde Anayasaya aykırılık oluşturmaktadır.

2.2. Fonun Denetimi ve Anayasanın 165. Madde açısından değerlendirilmesi.

Kanun teklifinin “Denetim” başlıklı 6'ncı maddesinde;

(1) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonlar bağımsız denetime tabidir. Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında kurumsal yönetim düzenlemelerine uyar.

(2) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bağımsız denetimden geçmiş yıllık mali tabloları ile faaliyetleri, Başbakan tarafından görevlendirilecek sermaye piyasaları, finans, ekonomi, maliye, bankacılık, kalkınma alanlarında uzman en az üç merkezi denetim elemanı tarafından bağımsız denetim standartları çerçevesinde denetlenir. Denetim sonucunda hazırlanacak rapor her yıl Haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulur.

(3) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bir önceki yıla ait mali tabloları ile faaliyetleri her yıl Ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından birinci ve ikinci fıkralar kapsamında hazırlanan ve Başbakanlık tarafından gönderilen denetim raporları üzerinden görüşülerek denetlenir” hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu maddede şirket, şirket tarafından kurulacak şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve bu fon bünyesinde kurulacak alt fonlar; bağımsız denetime ve Başbakan tarafından görevlendirilecek en az üç merkezi denetim elemanından oluşan bir kurulun denetimine tabi tutulacaklardır. Ayrıca her yıl ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunda yukarıda sözü edilen denetimler sonucu düzenlenen denetim raporları üzerinden bir denetime tabi olacaklardır.

Oysa Anayasamızın 165'nci Maddesi; *“Sermayesinin yarısından fazlası doğrudan doğruya veya dolaylı olarak Devlete ait olan kamu kuruluş ve ortaklıklarının Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi esasları kanunla düzenlenir.”* hükmünü taşımaktadır.

Bu şirketin kuracakları şirketlerin Türkiye Varlık Fonu ve bu fon bünyesinde kurulacak alt fonların denetiminin Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olması Anayasal şarttır. Anayasanın bu hükmü uyarınca, sermayesinin tamamı devlete ait olacak söz konusu şirket ve fonun denetiminin Türkiye Büyük Millet Meclisince yapılması zorunluluktur. Anayasa bu tür iktisadi teşebbüslerin denetiminin T.B.M.M. tarafından yapılması esasını benimsemiş, sadece bu denetimin nasıl yapılacağına kanunla düzenlenmesini öngörmüştür.

Kanunun “denetim “ başlıklı 6'ncı maddesinde yer verilen denetim şekli ve içeriği şirketin ve fonun T.B.M.M. tarafından denetimini değil, sadece bağımsız denetim ve üçlü komisyon denetim raporlarının görüşülmesinden ibarettir.

Bu denetim şekli daha önce Anayasa Mahkemesi tarafından verilen kararlarda da belirtildiği üzere 165. Maddede öngörülen denetimi karşılamamakta olup, düzenleme Anayasaya aykırı bulunmamaktadır.

3. MADDELER İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRMELER:

3.1. Teklifin 4'üncü maddesi hakkında değerlendirme:

Bu madde Türkiye Varlık Fonu Kaynaklarını ve finansman sağlanmasını düzenlemektedir. Bu maddede yer alan hükümlerle adeta mevcut devlet hazine sistemi yanında yeni ikinci bir hazine oluşturulmaktadır.

Türkiye Cumhuriyetinin bugüne kadar edinmiş olduğu bütün varlıkları, gelir kaynakları ve birikimi hiçbir sınırlamaya ve kurala tabi olmaksızın sadece Bakanlar Kurulu Kararı ile bir şirketin yönetimine bırakılmaktadır.

İkinci fıkrada kamu kuruluşlarından elde edilecek ihtiyaç fazlası gelir ve kaynaklar yer almaktadır. Bu kapsamda, işsizlik ve bireysel emeklilik fonları dikkat çekmektedir. Ancak bu kaynağın Fon'a çekilmesinin bir yandan Hazine'nin iç borçlanma ihtiyacını artıracığı, uzun dönemde de bu kurumlar açısından mali risk oluşturacağı açıktır. Ancak Bakanlar Kuruluna kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıkları aktarma yetkisi ve şirket tarafından yönettilme yetkisi verilmesi anayasada tanımını bulan "bütçe hakkı" ilkesinin ihlali anlamına gelmektedir.

Bu madde ile verilen Yurtiçi ve yurtdışında para ve sermaye piyasalarında işlem yapma yetkisi dikkat çekmektedir. Yetki Fon fazlalarını bu piyasalarda plase etmek kadar, bu piyasalardan borçlanmak için de kullanılacaktır.

Yurtdışı yatırımcıların bu kamu fonunun çıkaracağı kağıtları kamu kağıdı olarak kabul edeceği hatta borç vermek için Hazine garantisi talep edecekleri de ortadadır.

Bu çerçevede, portföyünde Türkiye Cumhuriyeti Hazinesine vereceği /yatıracağı kaynağı azaltıp daha cazip şartlara haiz olması koşuluyla Türkiye Varlık Fonuna kaynak aktaracak yabancı fon ve yatırımcılar karşısında Türkiye Cumhuriyeti hazinesinin ve Türkiye Varlık Fonunun Hazine ve Fon rekabeti söz konusu olabilecektir. Bu aynı zamanda Kamu Borç Yönetimi Kanunu'nun getirdiği disiplinden kaçmak anlamına gelecektir. Diğer taraftan kamu varlıklarını karşılık göstererek borçlanacak olan bu Fona tanınan ayrıcalıklar ve bağımsızlıklar dikkate alındığında, özel kesimin kullanabileceği kaynaklar karşısında açık bir avantaj ve üstünlük sağlayacağı tabiidir. Özel kesimin kaynak ihtiyacının daha yüksek maliyetlerle giderilmesi, faizleri de yükseltecektir. Bu haliyle, bu Fon, ülkede özel kesim tasarruflarını ve yatırımlarını artırmak yerine bunu engelleyen bir uygulama olacaktır.

Öte yandan, Fon'un kamudaki nakit fazlalarının bütçe mevzuatından, kurallardan, hesap vermekten kaçmak için bütçe dışına çıkartılması ve kamuya borçlanma limitlerinin dışında borçlanma imkanı tanınması mali disiplin açısından sakıncalıdır. Ülkede mali disiplinin kaybı sonrasında yaşanan ülke tarihinin en derin ekonomik krizlerinin kötü anıları halen tazeliğini korumaktadır.

3.2. Teklifin 8'nci maddesi hakkında değerlendirme:

Kanunun 8.maddesi ile şirket ve fona vergi istisnalarının yanı sıra başta Sayıştay Kanunu, Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu, Devlet Memurları Kanunu, Harcırah Kanunu, Kamu İhale Kanunu, Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun gibi çok sayıda yasal düzenlemelerden bağışıklık kazandırılmaktadır.

Bu durum Kanunun diğer maddeleri ile birlikte değerlendirildiğinde; kamunun kaynaklarını kullanan, her türlü imtiyaza haiz, kontrol edilmesi ve sınırlandırılması güç, yepyeni bir yapının oluşacağı anlaşılmaktadır.

3.3. Teklifin 10'uncu maddesi hakkında değerlendirme:

Teklifin bu maddesiyle, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi hakkında Kanunun 8.maddesinin 10.fıkrasına eklenen hüküm ile Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu ile bunların finansman temin amacıyla kuracakları fon ve şirketler eklenmek suretiyle bu şirket ve fonlara kendilerine devredilen kamu varlıkları rehnedilmek suretiyle sınırsız bir borçlanma yetkisi verilmektedir. Bu durum bütçe bütünlüğü, bütün gelir ve giderlerin bütçe içinde gösterilmesi ve kamu hesaplarının şeffaflığı ilkelerine aykırı olup, mali disiplini tamamen ortadan kaldırmaya mahiyettedir.

Bu nedenlerle “Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Zekeriya Temizel

İzmir

Musa Çam

İzmir

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Aykut Erdoğan

İstanbul

Kadim Durmaz

Tokat

Bihlun Tamaylıgil

İstanbul

Utku Çakırözer

Eskişehir

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

Kanun Teklifine Dair Genel Değerlendirme

Komisyon dan küçük değişiklikler ile geçmiş olan kanun teklifine dair sorulması gereken ilk soru şudur; Mevcut düzenlemelerde Sayıştay denetiminden muaf, bütçe dışı fonlar var iken neden şimdi Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi gibi bir yapı kuruluyor?

Yasanın genel gerekçesinde bu konuda tatmin edici bir bilgi bulunmamaktadır. Hatta genel gerekçe kısmında gerçeklikle uyuşmayan bilgilerde yer almaktadır.

Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş. Türkiye'de şu ana kadar kurulmuş en imtiyazlı şirket olacak. Öyle ki, örneğin, yöneteceği Türkiye Varlık Fonu'nun varlıkları haczedilemeyecek, üzerine ihtiyati tedbir konulamayacak. Keza bu Fon ve kuracağı şirketler ve alt fonlar da gelir vergisi, kurumlar vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, kaynak kullanımını destekleme fonu kesintileri, emlak vergisi, tapu harcı, döner sermaye bedelleri ve ilgili yasalarda belirtilen diğer vergilerden muaf tutulacak.

Tasarı'nın gerekçesi ile taslak maddeler arasında tam bir örtüşme yok. Bu nedenle, amaçlanana tam olarak anlamak çok mümkün görünmemektedir.

Torba Yasa Tasarısı'nda Türkiye Varlık Fonu'nun kurulmasının gerekçeleri şöyle sıralanıyor:

✚ **Bu Fon'un G-20 ülkelerinin hepsinde var olduğu ileri sürülüyor ve bu fon ile reel sektördeki, petrol, doğal gaz gibi stratejik sektörlerde faaliyet gösteren şirket ve projelere uzun vadeli kaynak temin edilmesiyle, ekonomik kalkınmanın hızlandırılması, sürdürülebilir bir büyüme hızının elde edilmesi ve ekonomik istikrarın sağlanması hedefleniyor.**

Öncelikle, referans gösterilen küresel muadil fonlar petrol, doğal gaz vs gelirleri ve diğer ticaret fazlalarından sağlanan gelirleri ve bütçe fazlalarını kullanıyorlar. Kuşaklar arası servet ve tasarruf transferi de dâhil olmak üzere birçok ekonomik amaca hizmet etmek üzere kurulmuş durumdalar.

Türkiye'de ne petrol geliri, ne de dış ticaret fazlası veya bütçe fazlası mevcut değil. Ayrıca G-20 ülkeleri içinde sadece Türkiye'nin böyle bir fonunun olmadığı savı gerçeği yansıtmıyor. Zira bu fonlar asıl olarak Birleşik Arap Emirliği (BAE), Norveç ya da Rusya gibi ciddi miktarda petrol ve doğal gaz geliri olan ya da Çin Halk Cumhuriyeti gibi mal ticaretinden dolayı büyük dış ticaret fazlaları olan az sayıda devletin bu fazlaları yönetmek, döviz

fazlasının içerde parasal istikrarsızlığa yol açmasını önlemek ya da küresel çapta finans piyasalarında bir aktör olarak yer almak için kuruldular.

Türkiye'nin bu tür döviz fazlaları söz konusu olmadığından böyle bir Fon'un kurulmasının ardında başka ekonomik ve siyasal nedenler aramak daha doğru olacaktır.

Gereğede, büyüme-kalkınma, ekonomik istikrar, etkin kaynak kullanımı gibi geniş anlamda ekonomi politikalarının (para ve maliye politikaları) amaçları sıralanıyor.

Ancak bu gerekçelerin içinde son derece adaletsiz bir halde olan ve giderek daha da kötüleşen gelir ve servet bölüşümünün iyileştirilmesinden söz edilmemesi, siyasal iktidarın sınıfsal pozisyonunu gösteriyor, Yani bölüşümden kaynaklı adaletsizlikler ve yoksulluk görmezden geliniyor. Oysa Norveç örneğinde kuşaklar arası servetin yeniden dağılımı da Fon'un kurulma nedenleri arasında sayılıyor.

Yani bölüşümün iyileştirilmesi bir kenara bırakıldığında, bu Fon şu ana kadar yürütülmüş olan, özellikle de siyasal iktidarın etrafında kümeleşmiş olanların servet ve sermayesinin daha da büyütülmesinde bir araç olarak kullanılabilecektir.

Ayrıca yaygın bir biçimde giderek kabul gören bir görüşe göre (Stockhammer, 2015) ekonomik krizler ve istikrarsızlıklar dâhil olmak üzere, ekonomik sorunların temelinde bölüşümsel adaletsizlikler ve eşitsizlikler yatıyor. Gereğeye hâkim olan felsefe ise, modası geçmiş, emek karşıtı, ama bir yanıyla da ekonomik sorunlara çözüm olmaktan uzak ana akım ekonomi teorilerine dayanıyor.

✦ Yurt dışı sermaye hareketlerinin istikrar bozucu etkilerinin bu Fon aracılığıyla yumuşatılacağı, bu Fon'un piyasalarda stabilizatör görevini üstleneceği ileri sürülüyor.

Uluslar arası sermaye hareketlerinin istikrarsızlık yaratıcı etkilerinin 50 milyon sermayeli bir Fon ile ortadan kaldırılması mümkün değil. Kaldı ki Türkiye'nin uluslar arası sermayeye bağımlılığı sorunu yapısal bir sorun ve küresel kapitalist sistem ile bağlarını koparmadığı sürece bu sorun ortadan kalkmayacak.

Zira bu durum sadece sermaye talep eden ülke (örneğin Türkiye) ile değil, aşırı sermaye birikimi nedeniyle sermaye ihraç eden konumundaki ülkelerle de ilgili bir durum. Aşırı birikim kâr oranlarının düşme eğilimine girmesine, bu da kârlılığın azalmasına neden oluyor. Bu nedenle de metropol ülkelerdeki aşırı sermaye birikimini, böylece kârlılık sorununu

çözmenin yollarından biri sermaye ihracıdır. IMF, DTÖ ve hatta NATO gibi küresel örgütler son tahlilde buna hizmet ediyorlar.

Bu gereklilik ortadan kalkmadığı, küresel kapitalist sistemle bu bağlar koparılmadığı sürece uluslararası sermaye hareketlerinden kaynaklı ekonomik istikrarsızlıklar, krizler ortadan kalkmayacaktır.

✚ **2023 hedeflerine uyulacağı, kısa vadeli finansman temin eden bankacılık sektörünün görelî rolü azaltılırken, uzun vadeli fon temin eden sermaye piyasalarının görelî rolünün artırılacağı (kamusal emeklilik tasarrufları da bu Fon'a aktarılacak) ileri sürülüyor.**

Gerek İslami referansları, gerekse de benimsediğı birikim modeli nedeniyle faiz oranlarının yüksekliğinden şikâyetçi olan ve bu nedenle de ticari bankacılıkla arasının çok iyi olmadığı bilinen siyasal iktidar, fon temini açısından daha uzun vadeli fon sağlama özelliğine sahip piyasa türü olan sermaye ve sigortacılık piyasalarını ön plana çıkartıyor olabilir.

Ülkedeki sermaye piyasalarının (borsa, tahvil- bono ve özel emeklilik fonları) az gelişmişliği, sığılığı, spekülâtif özelliğı ve araç sayısının yetersizliği göz önüne alındığında, siyasal iktidar bu piyasaları kendi haline bırakmaktansa, onlar adına hareket edici (proxy/vekaleten) bir rol oynamayı ve bu yönde bir vekil sermaye piyasasının temellerini oluşturmayı planlıyor olabilir.

Böylece ekonominin en temel sorunu haline gelen düşük iç tasarruf sorunu bu yolla aşılmaya, yani milli gelirin % 13'ünün altına kadar düşen iç tasarruf oranını yükseltmeye çalışılmaktadır. Uluslararası sermaye hareketlerinin giderek artan istikrarsızlığı, jeopolitik riskler ve iç politik riskler altında mevcut sermaye ve servet birikimi modelinin sürdürülebilmesi, kârlı yatırımların yapılabilmesi ve ortaya çıkan işsizlik başta olmak üzere birçok temel sorunun kısmen de olsa hafifletilmesi mümkün gözükmemektedir.

Bunun sağlanabilmesi için yerli tasarrufların istikrarlı bir biçimde büyütülmesi (BES ve Fon), içerde ve dışarıda yapılacak finans yatırımlarıyla bunun çoğaltılması, mobilize edilmesi ve yatırımcılarla buluşturulması gerekiyor. Dünyada tarihte bunu “arazi vergisi” gibi sağlam bir iç kaynak aracılığıyla uygulayan Japonya (1868- 1940) başta olmak üzere bazı ülkeler oldu. Ama o dönemde finansın bugünkü kadar başatlığı, asalaklığı, spekülâtifliği söz konusu değildi.

Hükümet bu Fon'un gelirlerini uluslar arası piyasalarda ya da petrol ve doğal gazı dayalı türev piyasalarda büyütme hedefliyor olabilir. Oysa bu piyasalar son derece spekülative ve manipülatiftir. Bunun en somut kanıtı, bu piyasaların 2008 finansal krizinin tetikleyici mekanizması olmasıdır. Birçok küresel emeklilik fonu ve uluslar arası varlık fonu bu krizle ciddi değer kaybetti. Bu fonlarda tasarrufları tutulan milyonlarca insan geleceğini, ekonomiler ise yatırım ve büyüme imkânlarını yitirdiler.

Yeni bir küresel finansal krizin, özellikle de 2008 krizi sonrasında uygulanmış olan miktarsal ve parasal kolaylaştırma politikalarıyla nakde ve hisse geri alımı biçiminde spekülative finansal kazanç sağlamaya dönük faaliyet gösteren bu uluslar arası finans piyasalarının adım adım yaratıldığı, bu yönde yeni finansal balonların şişirilmekte olduğu başta IMF ve BIS gibi yetkin kuruluşlarca açıklanırken, Hükümetin bu piyasalara bel bağlayarak böyle bir Fon'un oluşturulmasına girişmesi Taslağı hazırlayanların küresel ekonomik gelişmeleri doğru kavramadığının bir göstergesidir.

Bu bağlamda bu Fon'da birikecek milyarlarca liralık kamu parasının bu piyasalarda batırılması (buna karşılık bu işlemlerden bazı çevrelerin komisyon, işlem payı, yönetim ücreti vs adları altında ciddi gelirler elde etmesi) sürpriz olmayacaktır.

⚡ Gelecek 10 yıllık süreçte, ekonomik büyüme oranının bu Fon sayesinde ilave % 1,5 puan büyüyeceği ileri sürülmektedir.

Böyle bir hesaplama nasıl yapılmıştır bilinmiyor. Ancak hali hazırda yılda ancak % 3-4 arası büyüeyebilen ve hem küresel ekonomik durgunluk hem de ülkenin darbe girişimi sonrasında artan politik riskleri nedeniyle bu oranların 2016 ve 2017 için öngörülmemesi gerçekçi olacaktır. Bu gerçeğe rağmen olası bir büyümenin yarısı kadar (% 1,5) ilave bir büyüme oranının bu Fon'un işleyişi ile sağlanabileceği iddiasının ekonomi bilimi açısından sağlıklı bir açıklamasını yapmak çok zordur.

Teoride, en sık kullanılan büyüme modeline başvurduğumuzda; büyüme oranı = tasarruf oranı / marjinal sermaye hasıla katsayısı ($g = s / c$) olarak formüle edilir. Bu formüle uygun olarak yılda % 1,5 ilave ekonomik büyüme sağlayabilmek için basitçe tasarruf oranının her yıl % 6 oranında artması gerekir (yani % 1,5 = $s / 4$, buradan da $s = 4 \times \% 1,5 = \% 6$). Yani yıllık tasarruf artışı hali hazırdaki iç tasarruf oranının neredeyse yarısı kadar bir büyüklükte olmalıdır. Bunun pratikte gerçekleşmesi mümkün değildir.

Ayrıca, Türkiye'deki gelir bölüşümü eşitsizliğinin boyutları, yüksek borçluluk ve yoksulluk düzeyi geniş kitlelerin tasarruf yapmasını mümkün kılmıyor, tam tersine büyük çoğunluk kredi kartı harcamaları ile eksi tasarrufta bulunuyor. Tasarruf yapabilecek kesim ise, Panama Belgeleri'nde de görüldüğü gibi, tasarruflarını büyük ölçüde yurt dışında tutuyor.

Yapılan bir çalışmaya göre (Ceritoğlu, Eren, 2013), Türkiye'de nüfusun artmasına ve üniversite mezuniyet ve işgücüne katılım oranlarının artacağı beklentilerine bağlı olarak, hane halkı tasarruf oranı 2010 yılından 2025 yılına kadar en fazla 3,60 puan ve 2050 yılına kadar olan dönemde 7,61 puan artabilecek. Ayrıca, kentleşme ihtiyatı tasarruf güdüsünün azalmasına yol açarak tasarruf oranını düşüren bir etken olabilmekte. Bu durum, iç göç nedeni ile daha belirsiz olan tarımsal gelirlerin öneminin azalmasından kaynaklanabilir.

Bir başka anlatımla az gelişmiş ülkelerde kentleşme oranının artması ile yurtiçi tasarruf oranı arasında ters yönlü ve anlamlı bir ilişki mevcuttur.

Keza sağlık ve eğitim harcamalarının kentlerde daha yüksek düzeyde olması bireysel tasarrufları olumsuz etkiliyor. Türkiye'de izlenmekte olan inşaata ve tüketime dayalı neo liberal büyüme modeli ise hem sanayisizleşmeyi, hem de tarımsızlaştırmayı, iç göçü ve kentleşmeyi hızlandırmaktadır. Dolayısıyla iç tasarruf hacminin artırılmasının ötündeki engellerden biri bizatihi izlenmekte olan mevcut birikim stratejisi.

Kaldı ki mevcut haliyle ortalama % 3-4 büyüyen bir ekonomi 2023 yılına kadar yılda ortalama % 6 büyüse dahi, gelişmiş ülkelerle olan kalkınma açığının kapanması mümkün değil.

Ayrıca ülkenin ihtiyacı olan sadece iktisadi büyüme değil, ekoloji ile uyumlu, sürdürülebilir, emeği tahrip etmeyen ve kararların merkezi - yukarıdan aşağı anti demokratik-piyasacı bir planlama ile değil, gönüllü katılımcı, kendinden yönetimci bir demokratik planlama ile alındığı, barış içinde ve eşitlikçi bir iktisadi ve sosyal kalkınmayı (sanayileşme dahil) hedefleyen sosyo-ekonomik yapısal bir dönüşümdür.

✚ **Yüz binlerce insana ilave istihdam sağlanması öngörülmüyor.**

Uygulanmakta olan birikim modelinin ortaya çıkardığı ekonomik büyümenin yeterince istihdam yaratmadığı biliniyor. Paralel bir biçimde işsizlik de artıyor. Uluslar arası finans piyasalarından sağlayacağı istikrarsız finans kaynağı ile (kalkıncı bir vergileme önerilmiyor) böyle bir Fon'un yeterince istihdam yaratması zor görünüyor. Bu nedenle de yasanın gerekçesinde belirsiz bir "yüz binlerce" ifadesinin kullanıldığı düşünülebilir.

✚ **Büyük alt yapı projelerinin kamu borcu artırılmaksızın finanse edilmesi öngörülmüyor.**

Dış kredi ve dışsal tasarrufa dayalı bir büyüme modelinin yönünün bir anda iç tasarruflara döndürülmesi, bırakın kısa vadeyi, orta vadede dahi mümkün değildir. Diğer taraftan onlarca milyar dolarlık alt yapı projesinin (Kanal İstanbul, Üçüncü Havalimanı vs) kaynak ihtiyacı artarak devam ediyor. Bu Fon ile 100 milyar liralık bir büyüklüğe erişmiş olan İşsizlik Fonu'nun bu projelerin finansmanında kullanılabilmesinin önündeki hukuki engel ortadan kaldırılmış olacaktır.

Kaldı ki 'Norveç Devlet Emeklilik Fonu', dünyanın en büyük fonu (873 milyar doları yönetiyor) ve dünya borsalarında kote edilmiş olan her 100 hissenin % 1'ini elinde tutuyor. Ama bu Fon Norveç'e yatırım yapamıyor. Amaç ülke riskini yönetmek olduğu için, kendi ülkesine yatırım yaparak riskler bertaraf edilemeyeceğinden dolayı, bu Fon sadece yurtdışına yatırım yapabiliyor.

Diğer taraftan, böyle bir Varlık Fonu ve bunun istikrarsız uluslar arası piyasalardan sağlayacağı finansman yerine, ülkemiz insanı ve ekonomisi yararına olabilecek projeler; ülke ekonomisinin ve bölgelerin gerçek ihtiyaçlarının yerinden belirlenip, kararların yerinden verilmesini mümkün kılan bir gönüllü katılımcı, kendinden yönetimci planlama mekanizması altında kurulacak bir Ulusal ya da Bölgesel Yatırım Bankası aracılığıyla hayata geçirilebilir.

Proje finansmanını sağlayacak olan bu bankanın sermayesi ise kurumlar vergisi oranında artışlar yaparak ve servet vergisi uygulamasına geçilerek elde edilen vergi gelirlerinden sağlanabileceği gibi, tamamlayıcı olarak bu bankanın çıkardığı tahvillerin Merkez Bankası tarafından satın alınmasıyla gerçekleştirilebilir.

✚ **Yurt dışındaki doğal gaz ve petrol sektörlerine doğrudan hiçbir yasal, bürokratik kısıta bağlı olmaksızın yatırım yapılması öngörülmüyor.**

Altyapı yatırımlarının fonlanması, özel sektörün desteklenmesi, uluslararası arenada söz sahibi olunması ve enerji - hammadde güvenliğinin sağlanması gibi gerekçeler ortaya konulmuş olmasına rağmen, taslağın önerdiği model, kamusal varlıkların bu amaçlara yönelik olarak nasıl yeniden yapılandırılacağını anlatmaktan ziyade, bu varlıkların yönetiminin mevcut hukuki yapının dışına çıkartılmasından ibarettir.

Türkiye'de özellikle cari açık nedeniyle, devlet eliyle yurtdışına sermaye transferi mümkün görünmüyor. Buna rağmen içerdeki kısıtlı vergi ve diğer fon gelirleri ile dışarıda sözü edilen

sektörlerde ya da bunun türevi olan finans piyasalarında yatırımlara girişmek büyük ölçüde spekülâtif gelir sağlamak arayışı ile açıklanabilir. Bunun ülke ekonomisinden ziyade, bu Fon'un yönetim ve denetimini elinde tutan ve hesap sorulamaz konumdakilere fayda sağlayacağı açıktır.

Maddelere Dair Değerlendirme

Madde 1 - Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin Kurulması

Bu madde ile Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş. kanun teklifinin amaç ve kapsamı belirleniyor. Yani devlete ait bir Anonim Şirketi kurulmuş oluyor. Anonim Şirketi mantığını komisyondaki tartışmalarda sormuş olmamıza rağmen tatmin edici bir cevap alamamış bulunmaktayız.

Madde 2 - Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin Faaliyet Konusu

Bu madde ile kurulacak olan A.Ş.'nin hangi alanlarda çalışma alanları, bu alanların neleri kapsadığını ve bu şirketin başkanının, üyelerinin ve genel müdürünün atama usüllerini düzenlemektedir. Başbakanlığa bağlı olan bir şirketin en az beş kişiden oluşacak başkan, üyeler ve genel müdürü başbakan tarafından atanması yapılacak. Bakanlar Kurulu tarafından atanması daha doğru olacak iken, Başbakan tarafından atanması ileride olacak bir koalisyon hükümetinde yetkiyi sadece bir kişiye vermesini sağlayacaktır.

Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş. serbest rekabete hiçbir biçimde açık olmayacak (tekel konumunda olacak), şeffaf olmayacak, doğrudan siyasal iktidarın tasarrufu altında faaliyet gösterecek, vergi ödemeyeceği ve diğer kamu kaynaklarını da gelir olarak kullanacağı için, bir yandan kamusal gelir kaybına, diğer yandan verimsiz harcamalar yapabilecek olan yetkilerle donatıldığı için, kamuya ait geliri istediği gibi kullanarak kamu zararına neden olabilecektir.

Madde 4 – Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.'nin Kaynağı

Madde ile şirketin kaynağı, Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından devrine karar verilen kuruluş ve varlıklardan; Kamu Kurum ve kuruluşların ihtiyaç fazlasından; **yurtiçi yurt dışı sermaye ve para piyasalarından ilgili mevzuat kapsamında yer alan izin onaylar aranmaksızın sağlanan finansman ve kaynaklardan**; para ve sermaye piyasaları dışında diğer yöntemlerle sağlanan finansman ve kaynaklardan sağlanması planlanmaktadır.

Yani işin özü artık bu fonu beslemek için özelleştirmelere hız verilerek kamu kaynaklarını satılmasından veya devrinden; emekçinin parası ile birikmiş olan işsizlik fonundan; zorunlu hale getirilen bireysel emeklilik fonundan kaynak oluşturulabilecektir. Devlette emekçilerin birikmiş olan her türlü değerinin talan edilmesi, el konulması anlamı taşımamaktadır.

Yeni vergi veya zam kalemleri ile halka yüklenilmesi düşünülen yeni bir yük anlamı demektir. Devlet gelirin yüzde 84 gibi bir bölümü zaten vergiden sağlandığı için Türkiye’de vergi belli bir doygunluğa ulaşmış bulunmaktadır. Bu doygunluk yeni vergi kalemlerinin açılmasını zorlaştırdığı için yeni zamların gündeme gelmesi kaçınılmaz olacaktır. Yani zamlar ile vergi payı dolaylı arttırılmış olacaktır.

Madde 6 – Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.’nin Denetimi

Komisyonunda yapılan etkin muhalefet sonucu tamamen denetimden muaf olan Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş. kısmen denetime alınmıştır. Fakat bu kısmen alınan kısım bile oldukça sorunludur. Muhasebeci işlevine büründürülen Sayıştay denetimi yerine Başbakan tarafından görevlendiren bir ekip tarafından denetimi sağlanacaktır. Yani üst yönetimi Başbakan tarafından atanan bir kurumu yine Başbakan tarafından görevlendiren bir uzman ekip denetleyecektir. Yani mantık dışı bir usul söz konusudur. Şirketin bütçesi görüşülmek yerine, Plan ve Bütçe Komisyonuna Başbakan tarafından görevlendiren denetim ekibinin raporu sunulacaktır. Kanun maddesinde Plan ve Bütçe Komisyonunun sunulan rapor üzerinde ne kadar söz hakkı sahibi olduğu ise belirsizliğini korumaktadır.

Ashında, kurulacak olan Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.’nin Meclis ve Sayıştay denetiminden uzak tutulması Türkiye’de yeni bir durum değil. 12 Eylül askeri darbesi sonrasında, 1983 yılında kurulan Turgut Özal Hükümeti ile hâkim kılınmaya başlanan neo liberal ekonomi yönetimi altında, çabukluk ve esneklik gerekçeleriyle 100’ü aşkın bütçe dışı fon kurulmuş ve Özal iktidarı bu fonların hem gelir kaynaklarını, hem de harcadığı yerleri Meclis denetiminden kaçırarak, neo liberal birikim ve büyüme modelinin hayata geçirilmesinde bir araç olarak kullanmıştı.

Bugün ekonomik ve siyasal gücün daha da merkezileştirildiği ve siyasal iktidardan hesap sormanın zorlaştığı bir yönetim biçimi altında, bu model daha da büyük bir boyutta tekrar gündeme getiriliyor. Böylece Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.’nin potansiyel boyutları, hem gelir sağlama hem de harcama yapma konusundaki sınırsız bir hareket alanına sahip olması göz önüne alındığında, onlarca milyar liralık varlık, servet ve nakdin, iktidar bloğunun

siyasal, ekonomik ve uluslar arası tercihleri doğrultusunda ve tek merkezden kullanılabilceği ortaya çıkıyor.

Madde 7 – Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.’nin Haczi ve Rehni

Bu madde ile Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.’nin ait mal varlığı rehni yapılamaz, haczedilemez (kamu alacaklarının tahsili için bile), ihtiyati tedbir konulamaz, iflas masasına dâhil edilemez. Şirketin üçüncü kişilere olan borçları ve yükümlülükleri Türkiye Varlık Fonundan karşılanamaz. Üçüncü kişilerden olan alacakları birbirlerine karşı mahsup edilemeyecek.

Yani şirket varlık fonu altında kuruluyor ama şirkette yapılacak herhangi bir hukuksuzluktan dolayı varlık fonu zarar görmeyecek. Şirketin mağdur ettiği kişi veya şirketlerin üst yapı olan varlık fonu bu mağduriyeti giderilmeyecek.

Madde 8 ve 9 – Türkiye Devlet Varlık Yönetimi A.Ş.’nin Muafiyetleri ve İstisnaları

Bu madde ile Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket Tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar, gelir vergisi, kurumlar vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, kaynak kullanımını destekleme fonu kesintileri, emlak vergisi, tapu harcı, döner sermaye bedelleri ve ilgili yasalarda belirtilen diğer vergilerden muaf tutuluyor.

Yani devlet kurumlarının birikimlerinin nakit ve taşınmaları gibi varlık devri ile devasa bir yapıya kavuşacak olan kuruluş, ekstradan neredeyse tüm vergi ve harç kalemlerinden muaf tutulacak.

Ayrıca 3065 sayılı KDV kanuna kurulacak olan Türkiye Varlık Yönetimi A.Ş. için ilave bir düzenleme de yapılmıştır. Bu düzenleme (3065 sayılı KDV Kanununun 17. Maddesine i bendi eklenerek aynı kanunun 30. Maddesi a bendi muafiyeti getiriliyor) ile bu şirkete devri yapılan varlıkların haklarında stratejik yatırımlardan kaynaklı KDV uygulanamayacak.

Bizler vergi sisteminin sınıflar arasındaki uçurumu kapatacak şekilde yeniden tasarlanmasını savunurken yeni vergi muafiyetleri tanınmaktadır. Bu gibi muafiyetler yerine zenginlerden servet vergisi alacak, asgari ücret ile geçinen dar gelirli kesimlere ise vergi muafiyetleri getirecek adaletli vergi düzenlemelerinin yapılması bir gerekliliktir.

Garı Paylan
İstanbul

Ahmet Yıldırım
Muş

Nursel Aydoğan
Diyarbakır

MUHALEFET ŞERHİ

(Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi)

1. Usul Yönünden Değerlendirme

Türkiye’de varlık fonu kurulmasına ilişkin bu Kanun Teklifinde yer alan hükümler Plan ve Bütçe Komisyonuna bir torba kanun tasarısı içinde gelmiştir. Komisyon Başkanı ve bakanlarla yapılan ön görüşmelerde muhalefet partilerinin ısrarı üzerine Varlık Fonuna ilişkin maddeler Kanun Tasarısından çıkarılmış ve ayrı bir Kanun Teklifi olarak verilmiştir.

Bu kadar önemli bir hususun torba tasarısı içinde yer alması hiçbir şekilde kabul edilemezdi. Hükümetin de bunu torba kanun içine koymaması gerekirdi.

Kanun Teklifi son derece özensiz hazırlanarak Komisyon gündemine getirilmiştir. Teklif önemli ölçüde Komisyonunda önergelerle düzeltilmiştir. Hatta aynı maddeye ilişkin birden fazla önerge verilmiştir. Defalarca tekriri müzakere yapılmıştır.

Böylesine önemli bir düzenleme ilgili kamu kurumları içinde tartışılmadan, üzerinde çalışılmadan ve hiyerarşiye uygun görüş alınmadan Meclis gündemine getirilmiştir.

Görüşmelerde, kurulması öngörülen Fonun amacına, faaliyetlerine, büyüklüğüne, statüsüne ilişkin olarak konuyla ilgili bilgi veren bakanlar ve bürokratlar arasında ciddi görüş ayrılığı ve kafa karışıklığı olduğu tespit edilmiştir.

Komisyon görüşmeleri gerek bakanların gerekse bürokratların milletvekillerini bilgilendirmeleri açısından son derece yetersiz ve verimsiz geçmiştir.

Oluşturulması hedeflenen Fonun büyüklüğüne, ekonomi üzerindeki etkilerine ilişkin hiçbir rakamsal analiz Komisyona sunulmamıştır. Oysa sözel olarak, bu Fonun Türkiye’nin bütün ekonomik meselelerini çözeceği iddia edilmektedir. Arkasında bir çalışma olmadığı zaman bu iddialar tamamen boşa düşmektedir.

Torba Kanun Tasarısının gerekçesinde, bu Fonun gelecek 10 yıl içinde büyüme oranına yıllık ilave yüzde 1,5 artış sağlanmasının hedeflendiği belirtilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu hesabın detayını sorduğumuzda bize kimse cevap verememiştir. Hükümet çözümü bu oranı gerekçeden çıkarmakta bulmuştur. Bu bir skandaldır. Demokrasisi gelişmiş bir ülkede bu durum sorumlu bakan ve bürokratların en azından istifasını gerektirir.

2. Anayasaya Aykırılık Açısından Değerlendirme

Teklifte, kurulacak Şirket ve Fonun finansal tablolarının bağımsız denetçilerce denetleneceği, Sayıştay denetimine tabi olmayacağı ifade edilmiştir.

Muhalefet milletvekilleri, görüşmelerin ilk anından itibaren kurulacak Şirket ve Fonun Sayıştay denetimine tabi olmamasının ve Meclis adına yapılacak denetimine ilişkin bir denetim olmamasının Anayasanın 160 ve 165 inci maddelerine aykırı olduğunu iddia etmiştir.

Kurulması öngörülen Fonun en büyük özelliği arkasında Devlet olmasıdır. Gerekçede de “Devlet şirketi formunda” ifadesi geçmektedir.

Komisyon görüşmelerinin ilk 1,5 günlük kısmına Hükümeti temsilen Ekonomi Bakanı katılmış ve Bakan bu Fonun hiçbir şekilde kamu hesapları içinde yer almayacağını ifade etmiştir. Sayıştay denetiminin de bir zorunluluk olmadığını iddia etmiştir.

Daha sonra Hükümeti temsilen görüşmelere katılan Maliye Bakanı fonun kamu hesapları içinde olacağını, her türlü varlık ve yükümlülüklerinin devlet hesapları içinde yer alacağını ifade etmiştir.

Komisyonunda Hükümet, kurulacak şirket ve fonun Meclis adına özel bir denetim kurulu tarafından denetlenmesini ve denetim raporunun Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesini öneren bir önerge vererek Anayasaya aykırılığın karşılanmasını amaçlamıştır. Ayrıca bir başka önergeyle iç denetim birimi kurulması sağlanmıştır. Denetime ilişkin bu önergeler, denetim açısından Kanun Teklifini ilk haline göre daha iyi bir durum getirmiş olmakla beraber Sayıştay denetiminden kaçılmasının nedeni anlaşılamamıştır.

3. Teklifin Geneline ve Maddelerine İlişkin Değerlendirme

Bu tür devlet fonlarını dış ticaret fazlası veya cari fazla veren ülkeler ile petrol veya ciddi maden geliri olan ülkelerde görüyoruz.

Buradaki amaç ülkelerin fazla gelirlerini değerlendirerek gelecek nesillere aktarmaktır. Petrol ve maden fiyatlarında istikrarsızlık olursa ekonomide sıkıntı yaşanmasını diye gelir fazlalarını istikrar amaçlı olarak tutmak da diğer bazı ülkelerin amacıdır.

Türkiye’de ulusal varlık fonu kurulması için yukarıdaki gibi bir gerekçe veya amaç söz konusu değildir. Hükümetin ifade ettiği en önemli gerekçe G 20 ülkelerinin var, bizde yok argümanıdır.

Türkiye dış kaynak sıkıntısı çeken kendi ulusal kaynakları yetersiz olan bir ekonomidir. Maalesef dış kaynak ihtiyacı ve ekonominin dış kaynağa bağımlılığı AKP Hükümetleri döneminde artmıştır.

AKP Hükümetleri döneminde cari açık tarihin en yüksek seviyelerine ulaşmıştır. 2011 yılında milli gelirin % 9,5’ine çıkmıştır. AKP öncesi 13 yılda (1990-2002) toplam 20,3 milyar \$ cari açık verilmişken, AKP’li 13 yılda (2003-2015) 467,9 milyar \$ cari açık verilmiştir.

Bu kadar cari açık verilmiştir ama AKP’li 13 yılda yatırımlar artmamıştır. AKP öncesi 13 yılda yıllık ortalama olarak GSYH’nin % 21,6’sı oranında yatırım yapılmışken, AKP’li 13 yılda GSYH’nin %20,4’ü kadar yıllık yatırım yapılmıştır.

Cari açığın tasarruf yatırım farkı olduğu özdeşliğinden hareketle yatırımlarımız artmadığına göre cari açıktaki artışın temel nedeni yurt içi tasarrufların düşmesidir. AKP yurt içi tasarrufların artırılmasına yönelik gerekli tedbirleri almamıştır. Cari açığın düştüğü söylenen 2015 yılında dahi altın ve petrol fiyatları düzeltilmesi yapıldığında cari açık GSYH’nin yüzde 1,4’ü oranında artmıştır.

13 yıldır sürdürülen borca dayalı tüketim üzerinden büyüme politikası iflas etmiştir. Ülkenin iktisadi işletmeleri, gayrimenkulleri satılmış; hane halkları, firmalar ve bankaların borçları olağanüstü artış göstermiştir. Üretmek yerine yurt içinden ve dışından borçlanarak ithalat üzerinden büyüme imkânı kalmamıştır.

AKP Hükümeti cari açığı düşürmek için tedbir alması gerekirken, yapısal reform hamlesi yapması gerekirken, cari açığı finanse edecek arayış içine girmektedir. Ulusal varlık fonu da bu çabanın bir sonucudur.

Kaynak bulma çabasına yönelik olarak, burada üç kanunu birlikte değerlendirmek gerekmektedir. Kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ve ülkeye kara para çekmeye yönelik kanun bu işin bir ayağıdır. Burada hem içeriden para toplamaya yönelik bir gayret gösterilmiş, daha da vahimi kara para dahi olsa yurda getirilmesi kaydıyla hiçbir soruşturma, kovuşturma yapılmayacağı garantisini verilmiştir. Kara paraya verilen güvence helalinden kazanılmış, vergisi ödenmiş servete dahi verilmemektedir.

Finansman aramaya yönelik ikinci ayak 1/750 sıra sayılı torba kanun tasarısının 35 inci maddesidir. Bu maddeyle özel bütçeli kuruluşların bütün varlıklarının özelleştirme kapsam ve programına alınmasına imkân tanınmaktadır.

İşin üçüncü ayağında ise ulusal varlık fonu kurmaya yönelik bu Kanun Teklifi vardır. Burada da Atatürk Barajı, Keban Barajı gibi özelleştirme imkânı olmayan ve bu ülkenin en stratejik yatırımları üzerinden kaynak arayışı vardır. Ayrıca gelecek nesillerin gelirleri de bu Fon aracılığıyla bugünden harcanacaktır. Diğer ülkelerin bugünün gelirlerini gelecek nesillere aktarmak için kurduğu varlık fonlarını AKP hükümeti gelecek nesillerin gelirlerini bugün harcamak için kurmak istemektedir.

Kurulacak bu Fon maliye politikasında ciddi gevşemelere neden olabilecektir. Meclise sunulduğu ilk haliyle ve Ekonomi Bakanının sunuşlarından anlaşıldığı kadarıyla kamu hesapları dışında, kamu borcunda gösterilmeden harcama yapılmak istenmektedir. Komisyonunda yaptığımız müdahalelerle bu konuda kısmen düzeltme yapılmıştır.

Bu Fon aracılığıyla para piyasalarına müdahale edilebileceği ifade edilmiştir. Bu son derece tehlikeli bir amaçtır. Merkez Bankasının yürüttüğü para politikasını etkisizleştirecek bir müdahale ülke ekonomisine büyük zarar verebilecektir.

Bu Kanun Teklifiyle kurulmak istenen Fon, özellikle Komisyona gelen ilk haliyle, 2000 yılı sonrası yapılan önemli reformlara da aykırıdır. Şöyle ki, bütçe birliğini bozan, kamu maliyesinde kara delik oluşturan fonlar tasfiye edilmiştir. Şimdi tekrar aynı sakıncaları içeren bir fon oluşturulmaktadır. Yine 5018 sayılı Kanunla bütçe bütünlüğünü sağlamaya, kamu gelir ve giderlerini şeffaflaştırmaya, bütçede öngörülebilirliği artırmaya, ödenek üstü harcamaların önüne geçmeye yönelik bir dizi önlem alınmıştır. Yapılmak istenen düzenleme bütün bunlara aykırı unsurlar taşımaktadır. 4749 sayılı Kanunla kamu borçlarının yapılmasına, izlenmesine, şeffaflaştırılmasına yönelik önemli düzenlemeler yapılmıştır. Gerekçede yer alan “büyük alt yapı projelerine kamu kesimi borcu artırılmadan finansman sağlanması” ifadesi bütün bu reformları çöpe atacak bir anlam taşımaktadır.

Yine gerekçede yer alan “... stratejik sektörlerle yasal ve bürokratik kısıtlamalara bağlı olmadan doğrudan yatırım yapılabilmesi hedeflenmektedir.” cümlesi hiçbir şekilde kabul edilemeyecek, hukuk devletiyle bağdaşmayan bir anlayışa işaret etmektedir.

Konuyla ilgili bilgi veren ve görüşmelere katılan bakanların ve bürokratların birbirleriyle tutarsız, bütünlüğü olmayan; kimi zaman kanun teklifini ve gerekçesini geçersiz kılan, kimi zaman orada yazılanların da ötesinde esneklik sağlayan ve hedefler içeren konuşmaları konunun iyi anlaşılmasından,

tartışılmadan, görüş birliği oluşturulmadan Meclis gündemine getirildiğine dair kanaat uyandırmaktadır.

Bütün bu eleştiri ve uyarılar çerçevesinde konunun daha iyi çalışılarak Meclise tekrar getirilmesi önerilmiştir. Ancak Hükümetin ve AKP grubunun bu Kanun Teklifini yasalaştırma ısrarı nedeniyle hiç olmazsa geliştirilmesi yönünde büyük bir çaba içinde olduk.

Tasarı/Teklifin başlığından başlayarak, amaç maddesinde, organizasyon ve yönetim yapısında, geleceğe dönük hedefler koymasında, raporlamasında ve denetiminde önemli iyileştirmeler yapılmıştır.

Meclis adına denetim yapılmasına ilişkin yeni bir denetim kurgusu Teklife ilave edilmesine rağmen Sayıştay denetiminin olmaması önemli bir eksiklik olarak görülmektedir.

Sonuç olarak, bir ulusal varlık fonu kurulmasına karşı olmamakla birlikte, mevcut durumda ülkemiz açısından değerlendirecek bir fon fazlası olmaması, kanun teklifinin ülkemizde gerçekleştirilen kamu mali yönetimi reformlarına aykırı unsurlar taşınması, Komisyondaki bütün gayretlere rağmen Kanun Teklifinin yeterince iç tutarlığının sağlanamaması, maliye ve para politikasını etkisizleştirme potansiyeli taşınması, ülkemizi ekonomik anlamda maceraya sürükleyecek esneklikler içermesi nedeniyle Kanun Teklifine karşı olduğumuzu bildiririz.

Erhan Usta
Samsun

Mustafa Kalaycı
Konya

Mehmet Günel
Antalya

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLİ KAYSERİ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ELİTAŞ VE ISPARTA MİLLETVEKİLİ SÜREYYA SADİ BİLGİÇ İLE 14 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

TÜRKİYE VARLIK FONU KURULMASI İLE KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, Türkiye Varlık Fonunun kurulması, yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketinin kuruluşu ve faaliyet konusu

MADDE 2- (1) Başbakanlığa bağlı, ana faaliyet konusu bu Kanunda belirtilen fonların kurulması ve yönetimi olan, profesyonel yönetim ilkelerine göre yönetilen, özel hukuk hükümlerine tabi Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi (Şirket) kurulmuştur.

(2) Şirket, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın ticaret siciline resen tescil olunur.

(3) Borsalarda işlem gören yerli ve yabancı şirketlerin hisse senetleri, özelleştirme kapsam ve programına alınanlar dahil Türkiye’de kurulan ihraççılara ait paylar, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen yabancı kamu, özel sektör ve kamu borçlanma araçları ile ihraççı payları, vadeli mevduat, katılma hesabı, tüm tahsisli Hazine taşınmazları ve mevduat sertifikaları, altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçları, fon katılma payları, repo ve ters repo işlemleri, kira sertifikaları, gayrimenkul sertifikaları,

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE VARLIK FONU YÖNETİMİ ANONİM ŞİRKETİNİN KURULMASI İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı sermaye piyasalarında araç çeşitliliği ve derinliğine katkı sağlamak, yurtiçinde kamuya ait olan varlıkları ekonomiye kazandırmak, dış kaynak temin etmek, stratejik, büyük ölçekli yatırımlara iştirak etmek için, Türkiye Varlık Fonu ve bu fona bağlı alt fonları kurmak ve yönetmek üzere Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin (Şirket) kurulması, yönetimi ve faaliyetlerine ilişkin esasları düzenlemektir.

Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin kuruluşu ve faaliyet konusu

MADDE 2- (1) Başbakanlığa bağlı, ana faaliyet konusu bu Kanunla belirtilen Türkiye Varlık Fonu ve alt fonların kurulması ve yönetimi olan, profesyonel yönetim ilkelerine göre yönetilen, özel hukuk hükümlerine tabi Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi kurulmuştur.

(2) Şirket, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın ticaret siciline resen tescil olunur.

(3) Yerli ve yabancı şirketlerin hisse senetleri, özelleştirme kapsam ve programına alınanlar dâhil Türkiye’de kurulan ihraççılara ait paylar, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar hükümleri çerçevesinde alım satımı yapılabilen yabancı kamu, özel sektör ve kamu borçlanma araçları ile ihraççı payları, vadeli mevduat, katılma hesabı Hazine taşınmazları ve mevduat sertifikaları, altın ve diğer kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı olarak ihraç edilen sermaye piyasası araçları, fon katılma payları, repo ve ters repo işlemleri, kira sertifikaları, gayrimenkul sertifikaları, varantlar ve sertifikalar, takasbank

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta
Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile
14 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

varantlar ve sertifikalar, takasbank para piyasası işlemleri, türev araç işlemlerinin nakit teminatları ve primleri, özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve ikraz iştirak senetleri, ulusal yatırımlar ile uluslararası alanlarda diğer devletler ve/veya yabancı şirketler tarafından yapılacak yatırımlara iştirak ve bunlarla sınırlı olmamak üzere diğer yatırım araçları işlemleri Şirket tarafından Türkiye Varlık Fonu adına gerçekleştirilir.

(4) Faaliyet konusu ve amacı, sermaye miktarı, payları, payların devir esasları, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 478 inci maddesinin dördüncü fıkrasına tabi olmaksızın paylara tanınacak imtiyazlar, tasfiye, devir, birleşme, fesih, organlar, komiteler, bunların oluşumu, görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları, hesapları ve kârlarının dağıtımı ile teşkilatına ilişkin esaslar ile sair hususların yer aldığı esas sözleşmesi genel hükümlerle bağlı olmaksızın doğrudan tescil ve ilan edilir.

(5) Şirketin 50.000.000 (elli milyon) Türk Lirası olan kuruluş sermayesi Özelleştirme Fonundan karşılanır. Tamamı ödenmiş olan bu sermayeyi temsil eden paylar Özelleştirme İdaresi Başkanlığına aittir.

(6) Şirketin hisse senetleri nama yazılıdır.

para piyasası işlemleri, türev araç işlemlerinin nakit teminatları ve primleri, özel tasarlanmış yabancı yatırım araçları ve ikraz iştirak senetleri, ulusal yatırımlar ile uluslararası alanlarda diğer devletler ve/veya yabancı şirketler tarafından yapılacak yatırımlara iştirak ve bunlarla sınırlı olmamak üzere diğer yatırım araçları işlemleri Şirket tarafından Türkiye Varlık Fonu adına gerçekleştirilir.

(4) Şirketin organizasyon yapısında; portföy yönetim birimi, araştırma birimi, muhasebe, kayıt, bilgi ve belge sistemleri ile düzenli iş akışı ve haberleşmeyi sağlayacak organizasyon, iç kontrol ve risk yönetim sistemi ile iç denetim birimi, fon hizmet birimi ile gerekli diğer birimler kurulur. Şirket, faaliyet konularına ilişkin olarak hizmet alımı yapabilir. Şirketin faaliyet konusu ve amacı, sermaye miktarı, payları, payların devir esasları, paylara tanınacak imtiyazlar, tasfiye, devir, birleşme, fesih, organlar, komiteler, bunların oluşumu, görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esasları, hesapları ve kârlarının dağıtımı ile teşkilatına ilişkin esaslar ile sair hususların yer aldığı esas sözleşmesi genel hükümlerle bağlı olmaksızın doğrudan tescil ve ilan edilir.

(5) Şirketin 50.000.000 (elli milyon) Türk lirası olan kuruluş sermayesi Özelleştirme Fonundan karşılanır. Tamamı ödenmiş olan bu sermayeyi temsil eden paylar Özelleştirme İdaresi Başkanlığına aittir.

(6) Şirketin hisse senetleri nama yazılıdır.

(7) En az beş kişiden oluşan yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür Başbakan tarafından atanır. Yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdürün ekonomi, finans, hukuk, maliye ve bankacılık alanlarından en az birinde beş yıldan az olmamak üzere tecrübe sahibi olmaları aranır.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta
Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile
14 Milletvekilinin Teklifi)

Türkiye Varlık Fonu

MADDE 3- (1) Şirket tarafından Türkiye Varlık Fonu kurulur. Ayrıca gerek görülmesi halinde Türkiye Varlık Fonuna bağlı alt fonlar kurulabilir.

(2) Bu fonların kuruluşu, yapısı, işleyişi, yönetimi ve yapacağı işlemler Şirket esas sözleşmesi hükümleri dahilinde belirlenir.

Türkiye Varlık Fonunun kaynakları ve finansman sağlanması

MADDE 4- (1) Türkiye Varlık Fonunun kaynakları;

a) Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından; özelleştirme kapsam ve programında bulunan ve Türkiye Varlık Fonuna devrine karar verilen kuruluş ve varlıklar ile Özelleştirme Fonundan Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilen nakit fazlasından,

b) Bakanlar Kurulu tarafından; Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına veya Şirket tarafından yönetilmesine karar verilen kamu kesimine dair kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıklardan,

c) Türkiye Varlık Fonu tarafından yurtiçi ve yurtdışı sermaye ve para piyasalarından ilgili mevzuat kapsamında yer alan izin ve onaylar aranmaksızın her türlü yöntemle sağlanan finansman ve kaynaklardan, oluşur.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Türkiye Varlık Fonu

MADDE 3- (1) Şirketin yapısına ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Şirket tarafından hazırlanan Türkiye Varlık Fonu İçtüzüğü'nün ticaret siciline tescili ile Türkiye Varlık Fonu kurulur. Ayrıca gerek görülmesi halinde Türkiye Varlık Fonuna bağlı alt fonlar kurulabilir.

(2) Şirket ve bağlı şirketleri ile Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonları kapsayan üç yıllık stratejik yatırım planı yönetim kurulu tarafından hazırlanır ve Bakanlar Kurulunun onayı ile yürürlüğe girer.

(3) Bu fonların kuruluşu, yapısı, işleyişi, yönetimi ve yapacağı işlemler Türkiye Varlık Fonu İçtüzüğü ile Şirket esas sözleşmesi hükümleri dâhilinde belirlenir.

Türkiye Varlık Fonunun kaynakları ve finansman sağlanması

MADDE 4- (1) Türkiye Varlık Fonunun kaynakları;

a) Özelleştirme Yüksek Kurulu tarafından; özelleştirme kapsam ve programında bulunan ve Türkiye Varlık Fonuna devrine karar verilen kuruluş ve varlıklar ile Özelleştirme Fonundan Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına karar verilen nakit fazlasından,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarının tasarrufu altında bulunan ihtiyaç fazlası gelir, kaynak ve varlıklardan; Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Varlık Fonuna aktarılmasına veya Şirket tarafından yönetilmesine karar verilenlerden,

c) Türkiye Varlık Fonu tarafından yurtiçi ve yurtdışı sermaye ve para piyasalarından ilgili mevzuat kapsamında yer alan izin ve onaylar aranmaksızın sağlanan finansman ve kaynaklardan,

ç) Para ve sermaye piyasaları dışında diğer yöntemlerle sağlanan finansman ve kaynaklardan, oluşur.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta
Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile
14 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(2) Sermaye piyasası aracı ihraçlarında her bir ihraca özgü olarak Şirketin gerek duyması halinde 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatta öngörülen yöntemler izlenebilir. Bu durumda 6362 sayılı Kanun çerçevesinde Kurul ücreti ödenmez.

(3) Finansman sağlanırken Türkiye Varlık Fonu portföyü üzerinde teminat, rehin, kefalet ve ipotek tesis edilebilir.

(2) Sermaye piyasası aracı ihraçlarında her bir ihraca özgü olarak Şirketin gerek duyması halinde 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatta öngörülen yöntemler izlenebilir. Bu durumda 6362 sayılı Kanun çerçevesinde Kurul ücreti ödenmez.

(3) Finansman sağlanırken Türkiye Varlık Fonu portföyü üzerinde teminat, rehin, kefalet ve ipotek tesis edilebilir.

(4) Şirket tarafından, gayrimenkuller, gayrimenkul projesi veya bir gayrimenkule bağlı hak ve faydaların belli bir tarihteki değeri, bu değeri etkileyen gayrimenkulün niteliği, piyasa ve çevre koşulları analiz edilerek uluslararası alanda kabul görmüş değerlendirme standartları çerçevesinde değerlemek üzere Sermaye Piyasası Kurulu listesinde yer alan gayrimenkul değerlendirme şirketleri ile anlaşılabilir.

Varlık ve hakların Türkiye Varlık Fonu adına tescili

MADDE 5- (1) Türkiye Varlık Fonuna devredilen varlıklar ve haklar ile Şirket tarafından gerçekleştirilen faaliyetler neticesinde elde edilen tescile tabi olabilen diğer her türlü değer ilgili siciline veya kütüğüne Türkiye Varlık Fonu adına tescil edilir. Türkiye Varlık Fonu, bu madde kapsamındaki tescil işlemleri ile sınırlı olmak üzere tüzel kişiliği haiz addolunur.

Denetim

MADDE 6- (1) Şirketin ve Türkiye Varlık Fonunun finansal tabloları bağımsız denetime tabidir. Şirket, Türkiye Varlık Fonu ve bu madde çerçevesinde kurulacak veya pay sahibi olunacak diğer şirket ve fonların bu madde kapsamındaki denetimi 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununa tabi değildir.

(2) Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak fonlar Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında bağımsız denetim ve kurumsal yönetim düzenlemelerine tabidir.

Varlık ve hakların Türkiye Varlık Fonu adına tescili

MADDE 5- (1) Türkiye Varlık Fonuna devredilen varlıklar ve haklar ile Şirket tarafından gerçekleştirilen faaliyetler neticesinde elde edilen tescile tabi olabilen diğer her türlü değer ilgili siciline veya kütüğüne Türkiye Varlık Fonu adına tescil edilir. Türkiye Varlık Fonu, bu madde kapsamındaki tescil işlemleri ile sınırlı olmak üzere tüzel kişiliği haiz addolunur.

Denetim

MADDE 6- (1) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonlar bağımsız denetime tabidir. Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında kurumsal yönetim düzenlemelerine uyar.

(2) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bağımsız denetimden geçmiş yıllık mali tabloları ile faaliyetleri, Başbakan tarafından görevlendirile-

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta
Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile
14 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

cek sermaye piyasaları, finans, ekonomi, maliye, bankacılık, kalkınma alanlarında uzman en az üç merkezi denetim elemanı tarafından bağımsız denetim standartları çerçevesinde denetlenir. Denetim sonucunda hazırlanacak rapor her yıl haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kuruluna sunulur.

(3) Şirket, Şirket tarafından kurulacak diğer şirketler, Türkiye Varlık Fonu ve Türkiye Varlık Fonu bünyesinde kurulacak alt fonların bir önceki yıla ait mali tabloları ile faaliyetleri, her yıl ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından, birinci ve ikinci fıkralar kapsamında hazırlanan ve Başbakanlık tarafından gönderilen denetim raporları üzerinden görüşülerek denetlenir.

Türkiye Varlık Fonunun mal varlığının haczi ve rehni

MADDE 7- (1) Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı ile Şirkete yönetilmek üzere devredilen varlık ve haklar, Şirketin mal varlığından ayrıdır. Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı, Türkiye Varlık Fonu hesabına olması şartıyla para ve sermaye piyasalarından finansman temin etmek dâhil Türkiye Varlık Fonu ve alt fonların yapmaya yetkili olduğu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemler haricinde teminat gösterilemez ve rehnedilemez, başka bir amaçla tasarruf edilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, üzerine ihtiyati tedbir konulamaz ve iflas masasına dâhil edilemez. Şirketin üçüncü kişilere olan borçları ve yükümlülükleri ile Türkiye Varlık Fonunun aynı üçüncü kişilerden olan alacakları birbirlerine karşı mahsup edilemez.

Muafiyet ve istisnalar

MADDE 8- (1) Bu Kanuna göre kurulan Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar gelir ve kurumlar vergisinden muafır. Bu muafiyet, bunların kazanç ve iratları üzerinden 31/12/1960 tarihli ve

Türkiye Varlık Fonunun mal varlığının haczi ve rehni

MADDE 7- (1) Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı ile Şirketin yönettiği varlık ve haklar, Şirketin mal varlığından ayrıdır. Türkiye Varlık Fonunun mal varlığı, Türkiye Varlık Fonu hesabına olması şartıyla para ve sermaye piyasalarından finansman temin etmek dâhil Türkiye Varlık Fonu ve alt fonların yapmaya yetkili olduğu faaliyetlere ilişkin iş ve işlemler haricinde teminat gösterilemez ve rehnedilemez, başka bir amaçla tasarruf edilemez, kamu alacaklarının tahsili amacı da dâhil olmak üzere haczedilemez, üzerine ihtiyati tedbir konulamaz ve iflas masasına dâhil edilemez. Şirketin üçüncü kişilere olan borçları ve yükümlülükleri ile Türkiye Varlık Fonunun aynı üçüncü kişilerden olan alacakları birbirlerine karşı mahsup edilemez.

Muafiyet ve istisnalar

MADDE 8- (1) Bu Kanuna göre kurulan Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar gelir ve kurumlar vergisinden muafır. Bu muafiyet, Türkiye Varlık Fonu ve Şirket kazanç ve iratları

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta
Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile
14 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

üzerinden 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini de kapsar.

(2) Şirket ve Türkiye Varlık Fonu, elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve yangın sigortası vergisi hariç olmak üzere 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan vergi, harç, katılma payı ile tasdik ücretlerinden, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden, satın alınan ve satılan taşınmazlar ile ilgili olarak tapu ve kadastro döner sermaye bedellerinden ve her türlü dava ve icra işlemlerinde teminat yatırma mükellefiyetlerinden muafır.

(3) Şirket ve Türkiye Varlık Fonunun kuruluş ve tescil işlemleri ile esas sözleşmesinin tescil ve ilan işlemleri de dahil olmak üzere faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerle ilgili düzenlenen tüm kağıtlar damga vergisinden, tüm iş ve işlemleri her türlü harçtan, her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben banka ve sigorta muameleleri vergisi mükelleflerine ödedikleri tutarlar ile her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben lehe aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden, her türlü kredi kullanımları işlemleri kaynak kullanımını destekleme fonundan istisnadır.

(4) Şirket ile bağılı ortaklıkları ve iştirakleri ile Türkiye Varlık Fonu ve alt fonları, kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi değildir.

(5) 6362 sayılı Kanun ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuat, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini de kapsar.

(2) Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar, elektrik ve havagazı tüketim vergisi ve yangın sigortası vergisi hariç olmak üzere 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan vergi, harç, katılma payı ile tasdik ücretlerinden, sahip olduğu taşınmazlar dolayısıyla emlak vergisinden, satın alınan ve satılan taşınmazlar ile ilgili olarak tapu ve kadastro döner sermaye bedellerinden ve her türlü dava ve icra işlemlerinde teminat yatırma mükellefiyetlerinden muafır.

(3) Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonların kuruluş ve tescil işlemleri ile esas sözleşmesinin tescil ve ilan işlemleri de dâhil olmak üzere faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerle ilgili düzenlenen tüm kağıtlar damga vergisinden, tüm iş ve işlemleri her türlü harçtan, her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben banka ve sigorta muameleleri vergisi mükelleflerine ödedikleri tutarlar ile her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben lehe aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden, her türlü kredi kullanımları işlemleri kaynak kullanımını destekleme fonundan istisnadır.

(4) Şirket ve Türkiye Varlık Fonu ile Şirket tarafından kurulacak şirketler ve alt fonlar, kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi değildir.

(5) 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, 6362 sayılı Kanun ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuat, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta
Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile
14 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile bunların ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler Türkiye Varlık Fonu ve Şirket ile Şirket tarafından kurulan diğer şirketler hakkında uygulanmaz. Kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri Şirket tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz.

(6) Şirket tarafından kurulacak varlık kiralama şirketleri 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 7/A maddesi çerçevesinde kurulan varlık kiralama şirketlerine tanınan tüm hak, istisna, indirim ve muafiyetlerden yararlanır. Bu madde uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri, ihraç etmiş oldukları menkul

ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu, 2/4/1987 tarihli ve 3346 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri ile Fonların Türkiye Büyük Millet Meclisince Denetlenmesinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanunu, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanunu, 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın-İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile bunların ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler Türkiye Varlık Fonu ve Şirket ile alt fonlar ve Şirket tarafından kurulan diğer şirketler hakkında uygulanmaz. Kamu kurum ve kuruluşlarına personel alınmasına dair ilgili mevzuat hükümleri Şirket tarafından istihdam edilecek personel hakkında uygulanmaz.

(6) Şirket tarafından kurulacak varlık kiralama şirketleri 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili
Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Isparta
Milletvekili Süreyya Sadi Bilgiç ile
14 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

kıymetlere ilişkin, ihraççıların tabi olduğu Borsa İstanbul Anonim Şirketine ödenmesi gereken kayıt ücreti ve kotasyon ücretinden muafır.

MADDE 9- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 4 numaralı fıkrasına (1) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (i) bendi eklenmiştir.

“i) Varlık ve hakların, Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketine devri ile bu varlık ve hakların Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi tarafından yönetilmesi suretiyle yapılan teslim ve hizmetler,

Bu bent kapsamında istisna edilen işlemler bakımından, 30 uncu maddesinin (a) bendi hükmü uygulanmaz.”

MADDE 10- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin onuncu fıkrasına “Kamu mevduat bankaları ile özel yatırım ve kalkınma bankaları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu ile bunların finansman temini amacı ile kuracakları fon ve şirketler” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 11- 4749 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesine “Kamu bankaları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türkiye Varlık Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu ile bunların finansman temini amacı ile kuracakları fon ve şirketler,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 7/A maddesi çerçevesinde kurulan varlık kiralama şirketlerine tanınan tüm hak, istisna, indirim ve muafiyetlerden yararlanır. Bu madde uyarınca kurulan varlık kiralama şirketleri, ihraç etmiş oldukları menkul kıymetlere ilişkin, ihraççıların tabi olduğu Borsa İstanbul Anonim Şirketine ödenmesi gereken kayıt ücreti ve kotasyon ücretinden muafır.

MADDE 9- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin 4 numaralı fıkrasına (1) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (i) bendi eklenmiştir.

“i) Varlık ve hakların, Türkiye Varlık Fonu ve alt fonlara devri ile bu varlık ve hakların Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi tarafından yönetilmesi suretiyle yapılan teslim ve hizmetler,

Bu bent kapsamında istisna edilen işlemler bakımından, 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) bendi hükmü uygulanmaz.”

MADDE 10- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin onuncu fıkrasına “Kamu mevduat bankaları ile özel yatırım ve kalkınma bankaları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu ile bunların finansman temini amacı ile kuracakları fon ve şirketler” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 11- 4749 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasının ikinci cümlesine “Kamu bankaları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketi ve Türkiye Varlık Fonu ile bunların finansman temini amacı ile kuracakları fon ve şirketler,” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 12- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.